

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	2238 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2238
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Колодійчук Володимир Анатолійович, Скутін Данііл Сергійович, Дейнега Інна Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.02.2024 р. – 08.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2024-01/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8_7.pdf

Програма візиту експертної групи <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2024-02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Волинський національний університет імені Лесі Українки (далі – Університет) – класичний університет з ustalеними традиціями, чіткими візією та місією, стратегією розвитку, задекларованими принципами діяльності якого є академічна добросесність, повага верховенства права, соціальна відповідальність, демократичне врядування, конкурентоспроможність, інтернаціоналізація. Університет має потужну матеріально-технічну базу, професійний викладацький склад. Сформовано сприятливе для навчання, безпечне освітнє середовище: є облаштовані сховища, забезпечено виконання вимог пожежної безпеки, укомплектовані навчальні аудиторії, розвинена соціальна інфраструктура, забезпечені потреби осіб із особливими потребами (кімнати матері і дитини, ігрові куточки, входи у навчальні корпуси обладнані пандусами, вказівники зі шрифтом Брайля, інклюзивний хаб, вбиральні для людей з обмеженими можливостями). Освітньо-професійна програма «Менеджмент» першого бакалаврського рівня (далі – ОП) сформована відповідно до вимог Стандарту, ринку праці. Зміст ОП, склад та зміст окремих освітніх компонент (далі – ОК) постійно вдосконалюється згідно із рекомендаціями стейкхолдерів. Менеджмент Університету забезпечив науково-педагогічному персоналу (далі – НПП) сприятливі умови для викладання та підвищення кваліфікації за цією ОП. Університетом та кафедрою менеджменту сформовані стійкі партнерські відносини із роботодавцями та представниками вітчизняної та міжнародної академічної спільноти, що реалізується у програмі «Гостьовий лектор», щорічному проведенні Ради стейкхолдерів, розвитку дуальної освіти, залученні роботодавців до участі в освітньому процесі. Всі стейкхолдери, що приймали участь у зустрічах із експертною групою (далі – ЕГ) продемонстрували значний рівень відкритості і щирості при відповідях на питання та одночасно дали високу оцінку цій ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ вважає сильною стороною забезпечення високого рівня прозорості та публічності освітньої діяльності в Університеті та при реалізації ОП, що акредитується, зокрема: сайт Університету є зрозумілим і простим у користуванні, інформація на ньому постійно оновлюється, передбачає сторінку «Громадське обговорення»; кафедра менеджменту на своїй сторінці розміщує інформацію, необхідну для максимального задоволення потреб всіх стейкхолдерів, систематично інформує про діяльність у соцмережах і на сайті Університету. На ОП активно використовуються інтерактивні методи навчання і викладання, сформовані за принципом студентоцентризму; платформа дистанційного навчання LMS Moodle, що сприяє досягненню мети ОП, ПРН та опануванню здобувачами в/о сучасних освітніх продуктів з перспективами орієнтації на європейський освітній простір. НПП демонструють високий рівень наукової активності, приймають інтенсивну участь в українських та міжнародних програмах підвищення кваліфікації та стажувань. У викладанні НД на ОП приймають участь НПП, що є членами профоб'єднань відповідно до профілю викладання. Розвинена система стимулювання розвитку викладацької майстерності. Для поточного контролю застосовуються сервіси Kahoot та Quizziz, екзамени та заліки проводяться у тестовій формі на комп'ютерах, що забезпечує об'єктивність і неупередженість оцінювання. На постійній основі проводяться різноаспектні заходи по популяризації академічної добросесності. Матеріальна база на високому рівні забезпечує умови навчання та проживання здобувачів в/о за ОП, враховані потреби осіб із особливими потребами. Розвинута система комунікацій, прозора та чітка політика врегулювання конфліктів, практикується «тьюторство» для 1 курсу. На ОП реалізується інтенсивна практична підготовка, що підтверджується кількістю виділеного на неї в ОП часу (26 кредитів або 10,8% від обсягу ОП) та сформованою практикою взаємодії із роботодавцями щодо організації практичної підготовки здобувачів в/о, які на основі більше 100 укладених договорів, в т.ч. про реалізацію дуальної форми здобуття освіти, регулярно проводять зі здобувачами в/о виїзні екскурсії, гостьові лекції, керують практикою на підприємствах тощо. Позитивними практиками ЕГ вважає: – налагоджена на ОП комплексна співпраця з усіма стейкхолдерами носить системний характер, що підтверджується щорічним проведенням університетських та кафедральних заходів; – системне удосконалення обов'язкових і вибіркових ОК, що враховують тенденції розвитку спеціальності та регіонального ринку праці; – інформація щодо правил прийому на ОП є релевантною пошуковим запитам, є чітко структурованою, зрозумілою, не містить дискримінаційних положень. Інформування потенційних вступників відбувається також на етапі профорієнтаційної роботи. Присутнє системне інформування про можливості для саморозвитку, доступності програми подвійних дипломів та визнання результатів навчання, отриманих у формальній та неформальній освіті, сприяє критеріальному вибору майбутнього фаху.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В мету ОП не імплементовані важливі аспекти євроінтеграції Університету та Волинської області, що задекларовані у стратегіях їх розвитку. Рекомендовано відобразити в меті ОП під час формування редакції ОП 2024 р.

євроінтеграційний курс Університету та регіону. Оскільки навчальна практика на 1 курсі передбачає самостійне опрацювання тем, що складають зміст ОК3 Вступ до фаху та ОК6 Основи НД та академічності, то її проведення не дозволяє досягти мети практичної підготовки здобувачів в/о. Рекомендовано при підготовці силабуса ОК38 Навчальна практика на 2024-25 н.р. змінити її завдання, замінити вивчення теоретичних аспектів, пов'язаних із освітньою діяльністю ЗВО та Університету, на проведення екскурсій в організаціях. 15 тижнів 1 семестру і 29 тижнів з 1 і 4 семестрів практична підготовка здобувачів в/о за ОП здійснюється у другу половину навчального дня одночасно із теоретичним навчанням. Рекомендовано у графіку освітнього процесу на 2024-25 н.р. передбачити окремі тижні на проведення навчальних практик. У підкаталозі вибіркових навчальних дисциплін (далі – НД) для ОП наведені НД, аналогічні за змістом із обов'язковими НД, що суперечить внутрішнім нормативним документам Університету. Рекомендовано до лютого 2025 року сформувати підкаталоги «ВОК ОП Менеджмент бакалаврського рівня», «ВОК інші ОП», що дозволить спростити вибір НД здобувачами в/о ОП Менеджмент, приведе у відповідність діючу на ОП практику вибору НД внутрішнім нормативним документам Університету. Участь здобувачів в/о на ОП у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, предметних олімпіадах та міжнародних грантових програмах є несистематичною через недостатній фокус уваги з боку НПП. Рекомендовано активізувати цю складову освітньої діяльності на ОП, створивши ефективні мотиваційні важелі. На ОП є НПП, професійна та академічна кваліфікація яких не відповідає ОК (доц. Голоюх Л. В. ОК2 та доц. Радавська О. М. ОК1. Пропонується доц. Голоюх Л. В. забезпечити 4 досягнення протягом поточного навчального року, доц. Радавській О. М. підвищити свою публікаційну активність. На факультеті економіки та управління не має лінгафонного кабінету, а до наявних в Університеті здобувачів в/о, що навчаються на ОП, доступу не мають. ЕГ рекомендує до чергової акредитаційної експертизи забезпечити здобувачам в/о за ОП «Менеджмент» можливість вивчення іноземної мови у лінгафонному кабінеті. Усунення цієї слабкої сторони є важливим з огляду на визначений курс Університету на євроінтеграцію, що підтверджено вивченням іноземної мови на ОП протягом всього терміну навчання, обсяг ОК становить 12 кредитів. При перегляді змістовності окремих ОК пропозиції здобувачів в/о за ОП переважно стосуються організаційних питань реалізації ОП. Рекомендовано активніше долучати здобувачів в/о за ОП до формулювання конструктивних пропозицій щодо перегляду змістовності окремих ОК.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-професійна програма «Менеджмент» призначена для підготовки бакалаврів менеджменту за спеціальністю 073 Менеджмент. У звіті СО зазначено, що метою ОП є підготовка кваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, на основі сформованих професійних та загальних компетентностей у сфері менеджменту організації та їх підрозділів для прийняття ефективних управлінських рішень. Місія та стратегія Університету відображені у Стратегії розвитку (<http://surl.li/jawin>) та Програмі реалізації Стратегії розвитку (<http://surl.li/bevvt>) ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 рр. Ідентичність Університету безпосередньо пов'язана з Волинню, Україною й академічним середовищем Європи. Основні стратегічні цілі Університету: якість заради свободи, прозорості та гідності; академічна, організаційна, кадрова та фінансова автономія Університету; наука відповідно до пріоритетів європейського дослідницького простору; студентські формації – майбутнє розвитку регіону; нові програми для ефективного управління і здорового суспільства; інфраструктура для інновацій і соціальних змін; популяризація та брендинг Волинського регіону; університет європейського формату зі збереженням унікальності волинських освітніх традицій; університет ефективного прозорого та професійного управління (<http://surl.li/jawin>). ЕГ дійшла висновку, що ОП має чітко сформульовані цілі, що відповідають Стандарту в/о України першого бакалаврського рівня в/о спеціальності 073 Менеджмент (<http://surl.li/bwxqe>), проте її мета не повною мірою відображає місію та стратегію Університету, зокрема не врахований курс на євроінтеграцію. ЕГ рекомендує гаранту у редакції ОП 2024 р. врахувати цю частину місії та стратегії Університету при формуванні мети ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час спілкування із різними фокус-групами, а саме здобувачами в/о, роботодавцями, студентським самоврядуванням, було з'ясовано, що вони знають про можливість участі в обговоренні ОП, залишивши відгук на

сайті Університету на сторінці «Громадське обговорення» (<http://surl.li/bpvne>). На зустрічі із студентським самоврядуванням Вашук К. підтвердила, що запропонувала перенести Бухгалтерський облік з 1 курсу на 2. На зустрічі з роботодавцями Касян О. підтвердила, що знає про анкету на сайті, де можна залишити свої пропозиції щодо удосконалення ОП. Куцин А. зазначила, що готувала рецензію на ОП. Фонотова О. підтвердила, що менеджер їхньої організації приймав участь в обговоренні ОП. Гурко Т. зазначила, що представники їхнього підприємства входять у Раду стейкхолдерів. На відкритій зустрічі проф. Кожушко Л. Ф., доц. Максимець О. В., проф. Перерва М. Г., проф. Хумарова Н.І., проф. Шубалий О.М., проф. Вавдіук Н. С. відзначили, що приймали участь в обговоренні ОП під час конференції (<http://surl.li/mavtf>), особистих комунікацій. На сторінці кафедри менеджменту (<http://surl.li/lzhzh>) у відкритому доступі у папці з відповідною назвою розміщені відгуки та рецензії роботодавців Шмаровоз О., Вавдіук Н., Гаврилевича В., Куцин А., Антонюк О., Бурди А. Також на тій же сторінці представлені протоколи робочої групи та протоколи засідання стейкхолдерів за 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023 рр. На зустрічі з розробниками звіту СО гарант підтвердила, що на постійній основі, починаючи з 2020 року, щороку в травні відбувається засідання Ради стейкхолдерів, де обговорюється ОП. ОП містить ряд ОК, що згідно з Порядком формування ОП та навчальних планів (далі – НП) відносяться до уніфікованих (<http://surl.li/qivwo>). На зустрічі із адміністрацією ЗВО декан факультету економіки та управління доц. Данилюк Т. І. пояснила, що частина навчальних дисциплін (далі – НД) уніфікується з метою реалізації програми подвійний диплом у Гуманітарно-природничому університеті імені Яна Длугоша в Ченстохово. Узагальнення всієї представлені вище інформації дозволило зробити ЕГ висновок про наявність системної роботи з усіма стейкхолдерами ОП. Пропозиції стейкхолдерів враховуються під час перегляду ОП, формування переліку обов'язкових та вибіркових компонент та їхнього змістового наповнення, що дозволяє досягати цілей та ПРН ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року (<http://surl.li/bkvau>) зазначено, що найбільший інноваційний потенціал має промисловість. Волинь – регіон України, що має кордон з країною Європейського союзу (Польща), що дає можливість транскордонного співробітництва, вихід промислових, с/г підприємств на європейський ринок. Гарант ОП під час зустрічі з ЕГ зазначила, що найбільше стейкхолдерів ОП представлені у галузі торгівлі. Дослідження складу ОК та їхнього змістового наповнення засвідчує, що ОП враховує галузевий контекст при розкритті тем курсових (<http://surl.li/pjbzm> <http://surl.li/qidho>) та кваліфікаційних (<http://surl.li/pjsee>) робіт, виборі баз практик (<http://surl.li/pjcit>); регіональний контекст з точки зору євроінтеграції та транскордонного співробітництва розкривається в ОК10, ОК27. Запит ринку праці на фахівців менеджерів (<http://surl.li/qidme>), що володіють вміннями працювати в команді, навичками побудови взаємовідносин, вирішення конфліктних ситуацій досягається за допомогою ОК7, ОК16, ОК18, ОК24, ОК25, володіння англійською мовою ОК1, роботи з ПК ОК11. У звіті СО зазначено, що при формуванні ОП були враховані концептуальні підходи до формування аналогічних програм, зокрема Луцького національного технічного університету, НУ «Львівська політехніка», Хмельницького національного університету, Вищої школи суспільно-господарчої в Пшеворську. Під час зустрічі гарант ОП відзначила, що при розробці ОП був врахований досвід Вищої школи суспільно-господарчої в Пшеворську, зокрема було запозичено ОК29 Логістика, ВОК10 Управління транскордонним співробітництвом, ВОК7 Менеджмент міжнародної діяльності підприємства. Члени ЕГ дійшли висновку, що вимоги підкритерію 1.3 враховані.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП містить ПРН, що відповідають Стандарту в/о України першого бакалаврського рівня в/о спеціальності 073 Менеджмент (<http://surl.li/bwxqe>). ЕГ встановлено, що в ОП редакції 2020 (<http://surl.li/qeyfd>) було додаткових 8, а 2021 (<http://surl.li/qeyfn>) та 2022 (<http://surl.li/qeyfx>) рр. – 9 ПРН, «визначених закладом вищої освіти», що переважно стосувались ПРН інших спеціальностей. Зокрема, в ОП 2021 та ОП 2022 ПРН20 «Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач» було запозичено із стандарту в/о України першого бакалаврського рівня в/о спеціальності 051 Економіка (ПРН8 <http://surl.li/betzk>); ПРН24 «Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем та використовувати набуті знання у практичній діяльності» – спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (ПР02 <http://surl.li/eusfx>); ПРН 26 «Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності» – спеціальності 075 Маркетинг (P1, <http://surl.li/cnthb>) тощо. ЕГ позитивно розцінює приведення у відповідність ПРН ОП 2023 професійній кваліфікації бакалавра менеджменту, визначеного Стандартом, що відповідає спеціальності 073 Менеджмент (<http://surl.li/bwxqe>). Редакція ОП 2023 р. отримала якісні зміни щодо складу ОК (ОК12 Економіко-математичні методи і моделі, ОК22 Теорія організації і сучасні концепції менеджменту, ОК 28 Планування діяльності організації, ОК 29 Логістика, ОК33 Стратегічний аналіз та прогнозування, ОК34 Менеджмент конкурентоспроможності, ОК37 Адміністративний менеджмент), що дозволяє повною мірою досягати ПРН. Склад вибіркових ОК (<http://surl.li/qcmwy>), що щорічно оновлюється із врахуванням рекомендацій всіх стейкхолдерів, дозволяє не лише отримати soft skills, але й посилити набуття hard skills у сфері менеджменту організацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивною практикою ЕГ вважає налагоджену на ОП з метою урахування позицій та потреб стейкхолдерів при проектуванні цілей ОП, ПРН комплексну співпрацю з роботодавцями, науковою спільнотою, студентським самоврядуванням, здобувачами в/о, котра носить системний характер, що підтверджується щорічним проведенням університетських (засідання Ради стейкхолдерів) та кафедральних (конференції, де відбувається обговорення ОП, засідань робочої групи та стейкхолдерів тощо) заходів. Це дозволяє постійно актуалізувати ОП відповідно до тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці та регіонального контексту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В мету ОП не імплементовані важливі аспекти євроінтеграції Університету та Волинської області, що задекларовані у стратегіях їх розвитку. Рекомендовано відобразити в меті ОП під час формування редакції ОП 2024 р. євроінтеграційний курс Університету та регіону.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У ході роботи з критерієм 1 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.2, 1.3, 1.4, достатній за підкритерієм 1.1 та відповідає рівню В. До позитивних практик можна віднести системне вдосконалення ОП відповідно до рекомендацій всіх стейкхолдерів, доступність та прозорість інформації щодо ОП, системність взаємодії із усіма стейкхолдерами. Серед слабких сторін, що зумовили надання рекомендацій: в меті ОП не актуалізовано один із сучасних концептуальних моментів, що закріплені у стратегії розвитку Університету та Волинської області, а саме їх курс на євроінтеграцію. Рекомендовано його врахувати при формуванні редакції ОП 2024 р. Рекомендації є досяжними.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП у кредитах ЄКТС повністю відповідає Стандарту в/о за спеціальністю 073 Менеджмент першого (бакалаврського) рівня в/о (<http://surl.li/bwxqe>). Загальний обсяг становить 240 кредитів. Обсяг дисциплін за вибором складає 60 кредитів ЄКТС або 25,0%. Вимога Стандарту щодо того, що мінімум 50% обсягу ОП має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, врахована. Експертиза ОП і навчальних планів ОП «Менеджмент» бакалаврського рівня 2020 (<http://surl.li/qeyfd>), 2021 (<http://surl.li/qeyof>), 2022 (<http://surl.li/qeyfn> <http://surl.li/qeyoq>), 2023 (<http://surl.li/poude> <http://surl.li/qeyov>) років встановила удосконалення обов'язкових і вибіркових ОК. Основні якісні зміни, які відзначає ЕГ в ОП 2023 по відношенню до ОП 2020-2022: пропорційне розподілення вибіркових дисциплін (по 2 в кожному семестрі, починаючи з 3 семестру); зменшення навантаження на здобувачів в/о за рахунок зменшення кількості курсових робіт; виключення ОК, що дублюють одна одну за змістом (Менеджмент та Менеджмент організацій), приведення переліку первинних посад, що можуть займати випускники програми відповідно до змісту ОК, що викладаються на програмі. Зазнали змін розділи 6 і 7 за рахунок зменшення кількості ЗК, СК та ПРН, визначених ЗВО, котрі не відповідали професійній кваліфікації менеджерів, що сприяло зменшенню необґрунтованого навантаження на здобувачів в/о. ЕГ дійшла висновку, що в результаті системного вдосконалення ОП, обсяг ОП 2023 та обсяг окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня в/о.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП є структурованою у контексті загального часу навчання за роками навчання. Кожен навчальний рік передбачає засвоєння ОК загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС. Розподіл кредитів протягом навчальних років здійснений нерівномірно: від 26 до 34 кредитів ЄКТС за семестр, що обумовлено різною тривалістю семестрів. Навчальний план сформований відповідно до опису ОП та структурно-логічної схеми. Зміст ОП має чітку структуру. При експертизі графіку освітнього процесу, представленого в НП, ЕГ встановила, що навчальна практика на 1 і 2 курсах (ОК38 і ОК39) відбувається паралельно із теоретичним навчанням (у НП це позначено «т/н») і триває – на 1 курсі 15 тижнів (6 кредитів) протягом 1 семестру та на 2 курсі 29 тижнів (8 кредитів) протягом 3 і 4 семестрів. Під час зустрічі з ЕГ начальником навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Балабуха Н. В. пояснила, що на її думку «навчальна практика має відбуватися під час навчання». Силабусами ОК38 і ОК39 передбачені консультації під час проходження практики, години на проведення яких не враховані у потижневому навантаженні (відповідно 12 та 16 год). Практика переважно відбувається після навчальних занять, або, як проінформувала Балабуха Н. В., за умови проведення екскурсій може бути виділений окремий день на протязі тижня, навчальні заняття при цьому переносяться на інший день. ЕГ вважає, що теоретичне навчання і практична підготовка є різними дидактичними формами в освітній діяльності. Чинна організація освітнього процесу погіршує засвоєння ПРН, необґрунтовано збільшує у відповідних семестрах навантаження на здобувачів в/о, котрі після аудиторних занять в першу чергу зобов'язані виконувати визначені силабусами НД обсяги самостійної роботи. Графіком освітнього процесу має бути передбачено відокремлений від теоретичного навчання період навчальної практики. Порядком формування освітніх програм та навчальних планів Університету (<http://surl.li/qivwo>) передбачено, що навчальна практика «може проводитись під час теоретичного навчання». Проте це має сенс для педагогічних, медичних спеціальностей Університету, але не має відношення до менеджерів, оскільки не досягається мета практики, визначена Положенням про проведення практики студентів ВНЗ України (наказ МОН № 93 від 08.04.93): «оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, ... в реальних ринкових і виробничих умовах» (<http://surl.li/qivwo>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП (<http://surl.li/poude>) відповідає предметній області спеціальності 073 Менеджмент, характеризується вдалим поєднанням ОК, що формують компетенції бакалавра менеджменту: Менеджмент, Соціальний менеджмент, Теорія організації і сучасні концепції менеджменту, Самоменеджмент, Менеджмент персоналу, Мотивація персоналу, Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків, Менеджмент ЗЕД, Планування діяльності організації, Логістика, Фінанси, Маркетинг, Економіка підприємства, Бухгалтерський облік, Курсова робота з функціональних областей менеджменту, Операційний менеджмент, Інноваційний менеджмент, Стратегічний аналіз та прогнозування, Менеджмент конкурентоспроможності, Стратегічний менеджмент, Проєктний менеджмент, Адміністративний менеджмент, Фінансово-економічний аналіз (39,6%), а також знання і вміння у сфері загальної підготовки Вступ до фаху, Іноземна мова (за професійним спрямуванням)/ Українська мова (за професійним спрямуванням), Українська мова (за професійним спрямуванням) / Іноземна мова (за професійним спрямуванням), Мікроекономіка, Фізичне виховання, Основи наукових досліджень та академічної доброчесності, Групова динаміка та комунікації (тренінг), Статистика, Макроекономіка, Україна в європейському історичному та культурному контекстах, Інформаційно-комунікаційні технології в галузі знань, Економіко-математичні методи та моделі, Логіка, Господарське право (24,6%). Практична підготовка забезпечується двома навчальними (1, 2 курси) та двома виробничими практиками (3, 4 курси) (10,8%). Встановлено, що склад вибірових НД (<http://surl.li/qcmwy>) дозволяє додатково поглибити фахові компетентності. Введення у 2023 р. до обов'язкової та вибіркової частини ряду нових НД професійного спрямування (зокрема, обов'язкових ОК Економіко-математичні методи і моделі, Теорія організації і сучасні концепції менеджменту, Планування діяльності організації, Логістика, Стратегічний аналіз та прогнозування, Менеджмент конкурентоспроможності, Адміністративний менеджмент), що відповідає стратегії системного удосконалення змісту ОП з урахуванням вимог усіх стейкхолдерів, в першу чергу здобувачів в/о та роботодавців. Всі ОК, включно практики, створюють підґрунтя для якісної підготовки кваліфікаційної роботи, вимогою до якої Стандартом є «розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки» (<http://surl.li/bwxqe>). Результати моніторингу якості освітнього процесу здобувачів ОП, що акредитується (<http://surl.li/pjcri>) засвідчують, що 73,2% вважає, що всі ОК необхідні для їхньої професійної діяльності, 19,6% - частково, 7,2% - ні. Здобувачі в/о визначились, що НД Творчий феномен Лесі Українки, Україна в європейському історичному та культурному контекстах та Фізичне виховання не сприяють їхньому професійному розвитку (<http://surl.li/pjcri>). З редакції ОП 2023 вилучено НД Творчий феномен Лесі Українки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Обсяг вибірових НД складає 25,0% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених ОП, що відповідає пп. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Процедура вибору НД для формування індивідуальної освітньої траєкторії в Університеті базується на Положенні про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому

(магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>), Положенні про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/otmor>). Інформування здобувачів в/о про вибіркові НД та їх зміст відбувається через створення Каталогу вибірових НД, який навчальний відділ для студентів бакалаврату оприлюднює на сайті Університету до 1 лютого поточного навчального року (<http://surl.li/qjrgk>). Згідно цього Положення «до переліку вибірових НД відповідної ОП не можна пропонувати дисципліни, що аналогічні за змістом із обов'язковими НД» (<http://surl.li/otmor>). Проте у Каталогі представлені НД, близькі за змістом із обов'язковими НД ОП, зокрема ВОК1 Менеджмент саморозвитку особистості (ОК23 Самоменеджмент), ВОК7 Менеджмент міжнародної діяльності підприємства (ОК 27 Менеджмент ЗЕД), ВОК10 Управління проєктною та грантовою діяльністю (ОК36 Проєктний менеджмент). На Резервній зустрічі з ЕГ гарант доц. Волинець І. Г. пояснила, що таке дублювання пов'язане з тим, що вибір НД з підкatalogу ОП Менеджмент бакалаврського рівня (<http://surl.li/lzhxq>) можуть робити не лише здобувачі в/о цієї ОП, але й здобувачі в/о інших ОП і рівнів в/о. ЕГ вважає, що в такому разі для зручності здобувачів в/о та усунення протиріч із діючим Положенням Університету варто сформулювати підкatalogи «ВОК ОП Менеджмент бакалаврського рівня», «ВОК інші ОП». Здобувачі в/о реалізують своє право вибору НД на початку весняного семестру, зазвичай у лютому–березні, який передує навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. Здобувачі в/о мають право обирати НД, що запропоновані для інших ОП і рівнів, або певну сертифікатну програму, яка реалізується в Університеті. Вибіркові НД можна вивчати і в Університеті, де навчається здобувач в/о, і в інших ЗВО (зокрема, закордонних), відповідно до реалізації права на академічну мобільність здобувачів в/о (<http://surl.li/pkgqd>). Вибір і подальший запис у групи для вивчення НД із Каталогу бакалаврами здійснюється упродовж квітня у системі «ПС-Журнал успішності-Web» (<http://surl.li/qkkgk>). Мінімальна кількість студентів бакалаврату для вивчення вибіркової НД у групі – 15 осіб. У випадку, якщо група не сформована, здобувачу в/о пропонується повторно зробити вибір серед НД, групи на які вже сформовані. Персональний склад спеціалізованих груп разом із переліком вибірових НД затверджують на засіданні науково-методичної ради Університету у червні поточного року. Здобувачі в/о (Вавдюк Н., Данилюк Ю., Бохотниця С., Бондарець А.) під час зустрічі з ЕГ засвідчили факт консультаційної допомоги під час вибору НД та поінформованість щодо механізму їхнього вибору.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка на ОП реалізується у межах лабораторних та практичних занять, виконання курсової роботи, виїзних занять, екскурсій, гостьових лекцій, зустрічей, проведення практик, підготовки кваліфікаційної роботи. Реалізація практичної підготовки здобувачів в/о регламентується Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>), Положенням про проведення практики здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/dreoo>). Зміст практичної підготовки та обсяг окремих її складових за ОП зазнали змін протягом 2022-2023 рр. НП ОП 2022 було передбачено п'ять складових практичної підготовки – навчальна, фахова, виробнича практики і переддипломна практика з написанням кваліфікаційної роботи (всі по 6 кредитів) та написання кваліфікаційної роботи (2 кредити). НП ОП 2023 передбачає такі складові практичної підготовки: навчальну (6 кредитів), навчальну з фаховим спрямуванням (8 кредитів), виробничу (4 кредити) і переддипломну (6 кредитів) практики і кваліфікаційну роботу (2 кредити). Сумарний обсяг практичної підготовки лишився незмінним – 26 кредитів (10,8% від загального обсягу ОП). ЕГ встановила, що мета і завдання навчальної практики не відповідають вимогам ст. 51 п. 1 ЗУ «Про вищу освіту» щодо змісту практичної підготовки здобувачів в/о в ЗВО: «...здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними ЗВО договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку» (<http://surl.li/jhpt>), а саме відбувається в Університеті під час теоретичного навчання. Основні завдання практики полягають в ознайомленні з організацією освітньої діяльності у ЗВО в цілому та конкретно в Університеті. Ознайомлення з діяльністю організацій, організацією управлінської діяльності здійснюється епізодично (у 2023 р., як зазначили студенти 1 курсу Бондарець А., Кошкіна О., було з екскурсії) і у звіті з практики це ніяк не відображається (встановлено на Резервній зустрічі). Суміщення теоретичного навчання та навчальних практик на 1 і 2 курсах погіршує якість практичної підготовки, сприяє понаднормативному навантаженню здобувачів в/о. Під час зустрічі із роботодавцями Кас'ян О.І., Фонотова О. М. пропонували виділити окремо час на практичну підготовку здобувачів в/о, що на їхню думку, сприятиме підвищенню її якості. У межах формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачі в/о зазначили, а НПП підтвердили, що студенти можуть самостійно обрати базу практики (<http://surl.li/pjcit>). Роботодавці Фонотова О. М., Куцин А. М., Кас'ян О.І., Гурко Т. В., Плебанович Т. В. під час зустрічі підтвердили факт виїзних занять, екскурсій, гостьових лекцій, зустрічей та висловили бажання в подальшому співпрацювати з представниками кафедри (<http://surl.li/pcbwt> <http://surl.li/pcbww> <http://surl.li/pcbxf> <http://surl.li/pcbxo> <http://surl.li/qkmzc> <http://surl.li/pcbzb>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У відомостях самооцінювання ОП заявлена можливість для здобувачів ВО набути соціальних навичок soft skills, зокрема реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, вільне спілкування українською та іноземною мовами, взаємодія у колективі, робота в команді, лідерство, комунікація, стресостійкість, адаптація, крос-функціональна взаємодія, відповідальність, критичне мислення. Здобувачі в/о активно долучаються до наукової діяльності, приймають участь у наукових конференціях (<http://surl.li/mavrf>), конкурсах студентських наукових робіт (звіт СО). В даній ОП реалізується модель, згідно якої соціальні навички набуваються під час презентації власних

досліджень, участі у конференціях, конкурсах, тренінгах (<http://surl.li/qknfq> <http://surl.li/qknfz> <http://surl.li/qkngk> <http://surl.li/qknqs> <http://surl.li/qknhd>), волонтерській діяльності (<http://surl.li/pneep> <http://surl.li/pnefa>). Також на розвиток soft skills здобувачів в/о впливає участь у студентському самоврядуванні, наукових гуртках «Інформаційно-аналітичне забезпечення менеджменту організацій» (керівник проф. Тоцька О.Л.) (<http://surl.li/pneea>), «Проблеми та напрямки удосконалення системи менеджменту» (керівники доц. Хомюк Н. Л., доц. Ющицина Л. О.) (<http://surl.li/pneed>), «Сучасні технології менеджменту та практика впровадження на підприємствах Волинської області» (керівник проф. Черчик Л. М.) (<http://surl.li/pneef>). Під час зустрічі із здобувачами в/о Данилюк Ю. підтвердила, що студенти приймають участь у гуртках, пишуть тези доповіді з метою підвищення власних стипендіальних рейтингів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. При розробці ОП враховано положення розділу 1. «Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)» Класифікатора професій України ДК 003:2010.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановила, що обсяг ОП та окремих ОК у кредитах ЄКТС визначений відповідно до вимог Стандарту в/о для першого (бакалаврського) рівня в/о галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» (наказ МОН України від 29.10.2018 р., № 1165) та внутрішніх нормативних документів Університету, є реалістичним та дозволяє досягати ПРН, визначених ОП. Зокрема, нормативна кількість залікових одиниць становить 240 кредитів. Кожного навчального року передбачено виконання студентом усіх видів діяльності згідно з навчальним планом в обсязі 60 кредитів. Обсяг кредитів, що припадає на семестр, коливається від 28 до 32. Сукупна тривалість семестрів, екзаменаційних сесій і практик впродовж навчального року 40 тижнів. Тривалість канікул на навчальний рік, крім випускного, становить не менше 8 тижнів. Тривалість екзаменаційної сесії (денна форма навчання) складає 3 (заплановано 4 екзамени) і 2 (заплановано 3 екзамени) тижні. За весь період навчання виділено 7 тижнів на проходження практики з відривом від навчання. Аудиторне тижневе навантаження для здобувачів в/о згідно навчального плану знаходиться у межах від 19 до 25 год, що відповідає вимогам чинного Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями в/о денної (очної) та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/kxxbd>), згідно якого тижневе аудиторне навантаження для бакалавра повинно бути в межах від 18 до 26 год. В потижневому навантаженні 1, 3, 4 семестрів не враховані години на проведення навчальних практик, котрі відбуваються паралельно із теоретичним навчанням. Суміщення двох різних дидактичних форм освітньої діяльності необґрунтовано збільшує у відповідних семестрах навантаження на здобувачів в/о. Обсяг аудиторного навантаження на опанування окремих ОК становить від 37,8% (ОК16 Менеджмент) до 77,8% (ОК1 Іноземна мова (за професійним спрямуванням) / Українська мова (за професійним спрямуванням)). Згідно Порядку (<http://surl.li/kxxbd>) «обсяг аудиторного навантаження за освітніми ступеннями бакалавр, магістр (денної форми навчання) становить, як правило, від 1/3 (34 %) до 1/2 (50 %) від загального обсягу», проте «обсяг аудиторного навантаження з окремих ОК може бути збільшено від запропонованих показників». ЕГ встановила, що ОП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, обсяг тижневого навантаження та обсяг годин на аудиторні заняття на ОП відповідає вимогам внутрішніх нормативних документів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В процесі проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що у повному обсязі за дуальною формою освіти підготовка здобувачів в/о за ОП «Менеджмент» (перший рівень в/о) в Університеті не здійснюється, проте вона активно пропагується. На сайті Університету у вкладці Навчання (<http://surl.li/qknlb>), на сайті кафедри менеджменту у вкладці Дуальна освіта (<http://surl.li/qknmc> <http://surl.li/qccsi>) є інформативні сторінки, присвячені дуальній освіті. Університетом для спеціальності 073 Менеджмент укладені договори із роботодавцями, що дозволяють реалізовувати дуальну освіту на ОП (<http://surl.li/pnmxn> <http://surl.li/pnmxy> <http://surl.li/pnmya> <http://surl.li/pnmyf> <http://surl.li/pnmyl>). На зустрічі із роботодавцями Шкіринець Ю. М. підтвердив, що у поточному році один здобувач в/о цієї ОП проходить навчання за дуальною формою освіти і у найближчій перспективі до нього має долучитись ще один. ЕГ резюмує, що ЗВО активно пропагує дуальну освіту в Університеті, проте на ОП вона представлена епізодично, проходить апробацію.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивною практикою ЕГ вважає системне удосконалення обов'язкових (за рекомендаціями стейкхолдерів) і вибіркових (щороку) ОК. Обов'язкові ОК дозволяють повністю набувати здобувачам в/о знання із предметної області спеціальності 073 Менеджмент, враховують тенденції розвитку регіонального ринку праці. На ОП реалізується інтенсивна практична підготовка, що підтверджується кількістю виділеного на неї в ОП часу (26 кредитів або 10,8% від загального обсягу ОП) та сформованою практикою взаємодії із роботодавцями щодо організації практичної підготовки здобувачів в/о, які на основі більше 100 укладених договорів, в т.ч. про реалізацію дуальної форми здобуття освіти, регулярно проводять зі здобувачами в/о виїзні екскурсії, гостьові лекції, керують практикою на підприємствах тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Оскільки навчальна практика на 1 курсі передбачає самостійне опрацювання джерел інформації за темами, що складають зміст ОК3 Вступ до фаху та ОК6 Основи НД та академічності, то її проведення не дозволяє досягти мети практичної підготовки здобувачів в/о. Рекомендовано при підготовці силабуса ОК38 Навчальна практика на 2024-25 н.р. змінити завдання навчальної практики, замінити вивчення теоретичних аспектів, пов'язаних із освітньою діяльністю закладів вищої освіти та Університету, на проведення екскурсій на підприємства, організації, з якими Університет підписав договори для спеціальності 073 Менеджмент. Практична підготовка здобувачів в/о на 1 (15 тижнів протягом 1 семестру) і 2 (29 тижнів протягом 3 і 4 семестрів) курсах здійснюється у другу половину навчального дня одночасно із теоретичним навчанням. Рекомендовано у графіку освітнього процесу на 2024-25 н.р. усунути суміщення в часі теоретичної та практичної підготовки на 1 та 2 курсах, передбачивши окремі тижні на проведення навчальних практик. У підкаталозі вибіркових НД для ОП Менеджмент першого (бакалаврського) рівня в/о наведені НД, аналогічні за змістом із обов'язковими НД, що суперечить внутрішнім нормативним документам Університету. Рекомендовано до лютого 2025 року сформулювати підкаталоги «ВОК ОП Менеджмент бакалаврського рівня», «ВОК інші ОП», що дозволить спростити вибір НД здобувачами в/о ОП Менеджмент, приведе у відповідність діючу на ОП практику вибору НД Положенню про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У ході роботи з критерієм 2 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.6, достатній за підкритеріями 2.2, 2.4, 2.5, 2.7, 2.8 та частковий - за підкритеріями 2.9 та відповідає рівню «В». ЕГ вважає суттєве досягнення ОП у налагодженій співпраці із роботодавцями, прозору практику вибору вибіркових НД, багатоаспектну позааудиторну діяльність здобувачів в/о. ЕГ вважає, що, оскільки виявлені недоліки не мають системного характеру та не впливають на якість фахової підготовки здобувачів в/о, Критерій 2 можна оцінити на рівні В. Рекомендації є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ ознайомила з Правилами прийому до ВНУ ім. Лесі Українки (<http://surl.li/kwdsr>), які регламентуються щорічним наказом МОН України Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття в/о (<http://surl.li/gajny>). ЕГ переконала, що на сайті приймальної комісії Університету (<https://vstup.vnu.edu.ua/>) знаходиться вся необхідна інформація для вступників на ОП Менеджмент першого (бакалаврського) рівня здобуття в/о стосовно умов та критеріїв вступу, вартості навчання тощо. Вся інформація є доступною для всіх учасників освітнього процесу і вчасно оновлюється. Під час спілкування ЕГ з фокус-групами здобувачів в/о та відповідальним секретарем приймальної комісії (зустрічі 4, 5, 8) з'ясовано, що правила прийому є недискримінаційними і проблем щодо інформування вступників не виявлено, оскільки умови вступу є чіткі та зрозумілі, а інформація на сайті – структурована і актуальна. У ЕГ зауваження щодо правил прийому відсутні, вся інформація є чіткою та зрозумілою, не містить дискримінаційних положень та знаходиться у вільному доступі на відповідному сайті ВНУ ім. Лесі Українки.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Моніторинг сайту приймальної комісії ВНУ ім. Лесі Українки (<https://vstup.vnu.edu.ua/>) засвідчив, що вступ на ОП здійснюється на базі ПЗСО, НРК 5 (<http://surl.li/pkfxl>). Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО та НРК5 зараховуються бал(-и) НМТ 2023 р., або НМТ 2022 р., або ЗНО 2020-2021 рр. з трьох конкурсних предметів (перший, другий, третій предмети) для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО, або ЗНО 2020-2021 р. з двох конкурсних предметів (перший, другий предмети) для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК5 (<http://surl.li/pkfnu>). При вступі на базі ПЗСО враховувалися результати НМТ, що включав українську мову (ваговий коефіцієнт – 0,35), математику (0,4), предмет на вибір: історія України (0,25), іноземна мова (0,25), біологія (0,2), фізика (0,2), хімія (0,2) (<http://surl.li/pkfyu>). Мінімальний конкурсний бал для допуску до участі в конкурсі для вступу на бюджет складає 130 балів, на контракт – 100 балів у 2023 р. (<http://surl.li/pkgcm>). Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості цієї ОП та конкуренцію з боку інших навчальних закладів з огляду на популярність підготовки здобувачів зі спеціальності 073 Менеджмент. Під час відео-зустрічі 8 з допоміжними (сервісними) структурними підрозділами, відповідальний секретар приймальної комісії Дикий О. Ю. аргументував мінімальний конкурсний бал (100 балів на контракт у 2023 р.) по-перше, високим ліцензійним обсягом прийому на бакалаврський рівень, і по-друге, як вимушений захід з огляду на наведені вище обставини конкуренції, однак на перспективу його можна підвищувати для більш якісного формування контингенту вступників. Вагові коефіцієнти кожного компонента вибіркового блоку третій рік поспіль встановлює МОН України, тому впливати на їх величину ЗВО не має можливості. На даний час, за словами Дикого О. Ю. (зустріч 8), відповідність потенційного здобувача в/о для навчання на ОП можна визначити за мотиваційним листом, який є обов'язковим компонентом під час подання кожної заяви на вступ до ЗВО. Особливості самої програми враховуються також під час профорієнтаційної роботи, де потенційних вступників інформують про особливості спеціальності та націлюють на самооцінку свого потенціалу щодо можливостей розвивати необхідні лідерські, комунікативні та інші якості для побудови успішної професійної кар'єри. Отже, ЕГ встановила, що Правила прийому на навчання за ОП Менеджмент першого (бакалаврського) рівня здобуття в/о враховують особливості цієї ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/otlvu>), а також Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/otlwl>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/otlwx>), Положенням про порядок переведення, поновлення, відрахування здобувачів освіти та надання їм академічної відпустки у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/leuce>). Нормативні документи, які регламентують порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, знаходяться у вільному доступі на сайті Університету (<http://surl.li/pmju>), а додаткову інформацію здобувачі в/о можуть отримати в деканаті факультету, на кафедрі менеджменту та в кураторів академічних груп. На ОП зафіксовані практики визнання результатів навчання, зокрема, у 2020/2021 н.р. Васюренко В. був переведений з коледжу мистецтв та дизайну Київського національного університету технологій та дизайну (протокол № 3 від 19.03.2021 р. засідання предметної комісії з валідації результатів формальної освіти); Бобко В., який у цьому ж році перевівся з Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (протокол № 4 від 19.03.2021 р.); Гурко А., який у 2021/2022 навчальному році перевівся з Відокремленого структурного підрозділу «Волинський фаховий коледж Національного університету харчових технологій»; Говіна З. – із Західноукраїнського національного університету (протоколи № 1, 2 від 02.11.2021 р.) тощо. На запитання ЕГ щодо практики використання процедур, що гарантують надійність і об'єктивність визнання результатів навчання (зустріч 2), Гарант ОП доц. Волинець І. Г. повідомила про алгоритм визнання цих результатів, який базується на відповідних положеннях ЗВО та акцентувала увагу на індивідуальному підході членів комісії з валідації результатів формальної освіти щодо форм та методів контролю знань майбутнього здобувача в/о, отриманих в інших закладах освіти та їх відповідності для навчання на ОП у ВНУ імені Лесі Українки. Під час зустрічі 2 з розробниками ОП, на відповідне питання ЕГ, типовими проблемами під час визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти визнано невідповідність навчальних планів ЗВО, що вимагало проведення співбесід чи контрольних заходів для перезарахування кредитів чи часткового визнання результатів навчання. Отож ЕГ встановила, що правила визнання результатів отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими та зрозумілими та відображені в нормативних документах ЗВО і оприлюднені у вільному доступі на сайті Університету.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті Університету у вільному доступі знаходиться Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/otlvu>). ЕГ

проаналізувала дане Положення та встановила, що правила визнання є чіткими та зрозумілими, а результати навчання, отримані в неформальній освіті, для їх визнання повинні відповідати як ОК загалом, так і його окремим темам за обсягом вивчення, тематикою та змістом. Під час зустрічі 2 з авторами відомостей СО проф. Черчик Л. М. відмітила, що на ОП Менеджмент пропагується саморозвиток та акцентується увага на важливості неформальної освіти і це відображено окремим пунктом в оновлених силабусах. ЕГ під час зустрічі 4 зі здобувачами в/о переконалася у високому рівні їх інформованості та усталеній практиці визнання цих результатів. Зокрема, здобувачка Вавдіюк Н. навела конкретний приклад з власного досвіду зарахування результатів проходження нею онлайн курсу на платформі Prometheus. ЕГ встановила, що за останній рік було визнано результати успішного проходження навчального тренінг-курсу «Школа особистої економіки» ВНУ імені Лесі Українки здобувачами: Вашук К., Хамуда В., Булик Ю., Гальчун К., Оніщук Д., Близнюк Л. як часткову відповідність компетентностям, що формуються нормативним ОК24 Менеджмент персоналу з теми «Мотивація та стимулювання персоналу» (протоколи № 1, засідання Предметної комісії з валідації результатів неформальної та/або інформальної освіти від 17.05.2023 р.). У 1 семестрі 2023/2024 н. р. відбулися зарахування на підставі сертифікатів з курсів «Інформаційна безпека» з вибіркового ОК Менеджмент інформаційної безпеки здобувачам освіти гр. Мен-43 (протокол № 2 від 16.11.2023 р.); «Як діяти далі: Бізнесу про сталий розвиток», «Курс на експорт» з нормативного ОК Макроекономіка здобувачам гр. Мен-23 (протокол № 2 від 16.11.2023 р.), «СМС – Система Менеджменту Ситуацій» з нормативного ОК Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків здобувачам гр. Мен-33 (протокол № 3 від 12.12.2023 р.). ЕГ з'ясувала, що на ОП пропагується саморозвиток здобувачів в/о, а визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті є усталеною практикою зі зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу правилами та процедурами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною практикою ЕГ вважає те, що інформація щодо правил прийому у ВНУ ім. Лесі Українки на перший (бакалаврський) рівень в/о є релевантною пошуковим запитам на сайті ЗВО, оскільки чітко структурована, зрозуміла та не містить дискримінаційних положень. Інформування потенційного контингенту вступників відбувається також на етапі профорієнтаційної роботи, де їх ознайомлюють з особливостями ОП щодо вимог та очікуваних результатів. Системне інформування про можливості для саморозвитку, доступності програми подвійних дипломів та визнання результатів навчання, отриманих у формальній та неформальній освіті, сприяє критеріальному вибору майбутнього фаху.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліків не виявлено, рекомендації відсутні.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма в повній мірі узгоджена з підкритерієм 3.1; 3.2; 3.3; 3.4. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОП «Менеджмент» загалом відповідає Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання в Університеті регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях (<http://surl.li/lyykf>), а також на заочній формі навчання (<http://surl.li/lyyua>), Положеннями про дистанційне навчання (<http://surl.li/pnnjj>), про підготовку здобувачів в/о з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<http://surl.li/mrgnl>) тощо. Освітній процес на ОП передбачає денну (очну) та заочну форми навчання та реалізується у формах аудиторних занять (лекції та практичні, лабораторні заняття), самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань, практичної

підготовки, контрольних заходів, що загалом дозволяють досягти ПРН. ОК представлені у силабусах НД, робочих програмах, методичних вказівках, які розміщені на платформі дистанційного навчання LMS Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>) з вільним доступом для всіх учасників освітнього процесу. Методи навчання, викладання та оцінювання враховують особливості ОП і змісту ОК. У випадках карантинних обмежень та військових загроз активно використовуються методи дистанційного навчання (<http://surl.li/eftrl>) за допомогою платформ Office 365, Google Classroom (Google Meet), ZOOM. Лекції проводяться у форматах проблемного викладу, дискусій тощо з використанням мультимедійних засобів. Під час практичних занять використовуються наступні методи – ділові ігри, метод команд, кейс-метод, імітаційні та проблемно-пошукові методи навчання, що підтверджено під час зустрічей ЕГ зі здобувачами в/о та випускниками ОП. На зустрічі ЕГ з НПП за ОП продемонстровано розуміння НПП важливості використання відповідних інноваційних методів та технологій викладання і навчання для досягнення ПРН. Свідченням студентоцентрованого підходу ЗВО є можливість формування у здобувачів в/о індивідуальної траєкторії навчання (<http://surl.li/qnnmg>) на засадах академічної мобільності (<http://surl.li/otlwx>), здобуття неформальної освіти, використання елементів дуальної форми освіти, участі у програмі подвійних дипломів (<http://surl.li/qictw>) тощо. Здобувачі в/о мають можливість обирати вибіркові дисципліни (<http://surl.li/lzhxq>), теми та керівника наукових досліджень, курсової та кваліфікаційної роботи, місця проходження практики (<http://surl.li/pjcit>). Здобувачі в/о на ОП ознайомлені з порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті (<http://surl.li/otlvy>), що розкриває можливості та права академічної свободи студента. Академічна свобода НПП регламентується Статутом Університету (п.6.7.) (<http://surl.li/qnnmn>) та передбачає можливість вільно обирати зміст, форми і методи навчальної, методичної та наукової діяльності, визначати форми і методи контролю. ЕГ підтверджено, що форми навчання і викладання в межах ОП загалом відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, а декларовані форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час зустрічей ЕГ із здобувачами в/о та представниками студентського самоврядування встановлено, що всі учасники освітнього процесу мають доступ до інформації про цілі, зміст та критерії оцінювання у межах окремих ОК. Організаційні документи, що регулюють освітній процес, а також перелік освітніх програм розміщені на сайті Університету відповідно у вкладеннях “Нормативно-правова база” (<http://surl.li/pmju>) і “Каталог ОП та вибірових ОК” (<http://surl.li/bfolo>) з інтуїтивним алгоритмом пошуку ОП. На сайті кафедри менеджменту у відповідній тематичній вкладці представлена структура і зміст ОПП першого (бакалаврського) рівня ВО (<http://surl.li/lzhzh>), навчальний план на поточний рік для денної (<http://surl.li/qeyov>) та заочної (<http://surl.li/qicse>) форм навчання, методичні рекомендації щодо проходження практик та написання кваліфікаційної роботи, тематика курсових та кваліфікаційних робіт тощо. На сайті кафедри менеджменту (<http://surl.li/lzhzh>) оприлюднено також розклад занять та графік консультацій викладачів, а також бази практик. Здобувачі в/о на ОП мають постійний доступ до науково-методичного комплексу з кожної ОК на базі платформи дистанційної освіти LMS Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі в/о (зустрічі 4,5) продемонстрували достатній рівень поінформованості про освітній процес та підтвердили доступність до інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, переліку основних і вибірових ОК та їх навчально-методичного забезпечення, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК, порядку оскарження оцінок та можливостей для перездачі. Здобувачі в/о підтвердили доступність для ознайомлення зі своїми оцінками знань з кожної ОК та участь НПП у інформованні про освітній процес. На думку ЕГ рекомендовані в Університеті форми силабусів (<http://surl.li/aaaut>) ускладнюють швидке інформовання здобувачів в/о про основні маркери та очікувані результати вивчення ОК. Під час зустрічі зі здобувачами в/о (зустріч 4) ЕГ переконалася, що лаконічна інформація в описі до вибірових ОК більш орієнтована на студента у контексті розуміння того, що від нього вимагається і що буде результатом навчання. Під час зустрічей зі студентством та адміністративним персоналом ЕГ встановила, що в Університеті двічі на рік проводиться опитування здобувачів в/о «Освіта очима студентів» (<http://surl.li/dfzpk>, вкладка Моніторинг якості в/о) щодо визначення ступеня задоволеності змістом та наповненням ОП, а також рівня задоволеності здобувачів в/о методами навчання, викладання і оцінювання знань. Не зважаючи на доступність інформації на сайті Університету та поінформованість здобувачів в/о щодо періодичного проведення міжвузівських навчальних і наукових заходів ЕГ відмічає недостатню їх участь та відсутність переможців на другому етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, предметних олімпіадах та міжнародних грантових програмах.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час зустрічей з фокус-групами студентів та НПП ЕГ встановила, що здобувачі в/о на ОП можуть самостійно обирати напрямки наукових досліджень і керівників, виходячи із власних потреб і тематики НДР НПП. Для задоволення дослідницьких інтересів здобувачів в/о, на кафедрі менеджменту заохочується обрання теми курсової роботи і баз практик, які забезпечать діалектику наукового пізнання під час досліджень та будуть основою для виконання кваліфікаційної роботи. Теоретичним базисом для наукової діяльності здобувачів в/о є ОК6 Основи наукових досліджень та академічної доброчесності. Методи навчання на ОП (інтерактивні, проблемно-пошукові, імітаційні тощо) сприяють зацікавленості здобувачів в/о та спонукають їх до НДР. Для реалізації дослідницьких інтересів здобувачів в/о на кафедрі менеджменту діють три наукові гуртки та проблемні групи (<http://surl.li/lzhzh>, вкладка Наукова робота. Наукові гуртки та проблемні групи). Участь здобувачів в/о у гуртках сприяє формуванню у

них наукового мислення та системного сприйняття об'єктів та явищ, що у поєднанні із цільовою тематичною направленістю наукових гуртків забезпечує якісно вищий рівень сприйняття тем багатьох ОК. Це особливо стосується ОК 7, 11, 15, 16,18,22-26, 30,31 тощо. Для створення сприятливого дослідницького середовища в Університеті та поєднання навчання і досліджень функціонують відповідні структурні підрозділи: науково-дослідна частина, Рада молодих вчених (<http://surl.li/bjluw>) та Наукове товариство аспірантів і студентів університету (<http://surl.li/ptoz>). За результатами моніторингу сайту кафедри менеджменту встановлено, що здобувачі в/о беруть активну участь у наукових заходах, зокрема, у конференціях “Сучасні технології менеджменту” (<http://surl.li/pjusr>), “Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень” (<http://surl.li/bhfxz>), “Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук” (<http://surl.li/aahac>), а також першому етапі конкурсу наукових студентських робіт (<http://surl.li/pbcvb>). Загалом здобувачі в/о за ОП за 2023 рік у співавторстві з НПП опублікували 8 наукових статей та 117 тез виступів на наукових конференціях. За інформацією студентів, НДР на кафедрі менеджменту, поряд з іншими активностями, стимулюється додатковими балами, а також надаються рекомендації факультету для отримання іменних стипендій. Відповідно до Порядку формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/cylrz>) при формуванні рейтингу успішності враховується максимально 10% додаткових балів від суми сесійного контролю за публікаційну активність (1 бал за 1 публікацію), за призові місця у конкурсах наукових робіт, участі у конференціях тощо. За рекомендацією ЗВО студентка 4 курсу ОП Вавдіук Н. є стипендіатом стипендії Верховної Ради України на 2023/2024 навчальний рік. Відтак, можна стверджувати, що Університет загалом забезпечує поєднання цілей програми та процесу викладання і навчання за ОП із науковими дослідженнями.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час акредитаційної експертизи підтверджено можливість щодо оновлення ОП у частині складових ОК та їх змісту, робочих програм, силабусів і програм практики. Передбачені процедури внесення змін у навчальне навантаження, а також у форми і методи навчання та викладання. ЕГ під час зустрічей з НПП встановила, що перегляд та оновлення змісту НД, завдань, тем та інших складових освітнього процесу здійснюється викладачами з урахуванням змін до законодавства, новітніх досягнень науки і галузі, результатів наукових досліджень, а також за результатами підвищення кваліфікації (стажування), участі у наукових конференціях та самоосвіти. Проаналізувавши інформацію представлену у відомостях самооцінювання, додаткових документах, навчально-методичному забезпеченні дисциплін на платформі дистанційного навчання LMS Moodle (<https://moodle.vnu.edu.ua/>), де представлено конспекти лекцій, тестові завдання, слабуси та індивідуальні завдання, теми курсових робіт, а також отримавши відповіді НПП на запитання під час відеозустрічі 3, ЕГ підтверджує, що у ЗВО немає перешкод для оновлення освітніх матеріалів, а підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів відповідним чином стимулюється. Зміст ОК періодично удосконалюється і загалом пов'язується з науковими публікаціями викладачів, а також із пропозиціями стейкхолдерів та актуальними міжнародними і галузевими практиками. Зокрема, проф. Черчик Л. М. під час зустрічі з наголосила на важливій ролі гостей професорів (University of South Carolina (США), Jan Kochanowski University in Kielce та Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie (Республіка Польща) та ін.) у висвітленні окремих тем ОК, які стосувалися питань глобалізації, психології управління тощо. ЕГ також підтвердила використання проф. Черчик Л. М. власного досвіду викладання у якості запрошеного професора у Школі менеджменту Лондонського університету (UCL) (<http://surl.li/peusr>) для оновлення ОК 36 Проектний менеджмент щодо сучасних моделей формування команди проекту. ЕГ знайшла також підтвердження оновлення ОК 22 на основі результатів опублікованих у монографії «Диверсифікація розвитку сільських територій в умовах децентралізації» щодо управління проектами диверсифікації розвитку організацій, а також використання НПП під час викладання досвіду, отриманого за результатами закордонного науково-дидактичного стажування щодо сучасних методів навчання, зокрема, бізнес-симуляції, роботи в малих групах (ОК 24 Менеджмент персоналу) та дискусії, дебат, методу ігр, кейс-стаді (ОК 36 Проектний менеджмент). Оновлення стосується переважно доповнення теоретичного матеріалу ОК, проте ЕГ рекомендує більше уваги приділяти емпіричним моделям розвитку підприємств в умовах сучасних викликів з метою реалізації принципу адаптивного управління, що задекларовано як особливість цієї ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ встановлено, що міжнародна діяльність у ЗВО здійснюється відповідно до Візії ВНУ ім. Лесі Українки, яка визначена у Стратегії розвитку ЗВО (<http://surl.li/jawin>) і пов'язана з академічним середовищем Європи. Широке коло зарубіжних партнерів (<http://surl.li/lzjuj>), забезпечує реалізацію спільних програм як для НПП так і здобувачів ОП у напрямку проходження стажування (<http://surl.li/aadqn>, <http://surl.li/fkunj>), академічної мобільності (<http://surl.li/efteg>), навчання за програмою подвійних дипломів (<http://surl.li/qictw>), а також участі у міжнародних конференціях, обміні досвідом та співпраці у різних векторах діяльності ЗВО, залученню міжнародних партнерів до реалізації спільних проектів тощо. Для координації зовнішніх зв'язків в академічному середовищі у ВНУ ім. Лесі Українки функціонує відділ міжнародних зв'язків (<http://surl.li/ewbpf>), який постійно інформує про можливості участі у програмах міжнародної співпраці здобувачів в/о (<http://surl.li/bheji>). Результати участі НПП в інтернаціоналізації ЗВО підтверджуються численними сертифікатами на сайті кафедри менеджменту (<http://surl.li/lzhzh>, вкладка Підвищення кваліфікації (стажування)). Зокрема, ЕГ знайшла підтвердження участі НПП у рамках програми ЄС Erasmus+ (Jean Monnet Chair), де викладачі кафедри менеджменту проф. Цимбалюк І. О. та доц. Хомюк Н. Л. у період 2022-24 рр. є виконавцями грантового проекту “Sustainable, Inclusive and Smart

Development within Decentralization Process: the EU experience”. Також у період 14.02.2023р.-13.02.2024р доц. Грицюк Н. О. проходить стажування у School of management, University College of London. Участь здобувачів в/о за ОП в інтернаціоналізації діяльності ЗВО реалізується через програму “Подвійний диплом”, де сьогодні в Університеті Яна Длугоша в Ченстохові навчаються здобувачки гр. Мен-43 Глушук О. та Кордельчук О. (<http://surl.li/pkgqd>). У цьому ж ЗВО (Республіка Польща) у період з 01.10.2022р. по 09.01.2023р. здобувачки гр. Мен-33 Ляміна Ю. та Гурко А. (<http://surl.li/pkgqd>) брали участь у програмі академічної мобільності за програмою Еразмус+. Також у програмі Еразмус+ в Поморській академії (м. Слупськ, Республіка Польща) у період 01.04.2023р.-01.06.2023р. брала участь здобувачка Мен-34 Романюк А. (<http://surl.li/pkgrf>), яка також пройшла відбір для участі у стажуванні на весняний семестр 2024р. за програмою Еразмус+ в Клайпедському колегіумі (м. Клайпеда, Литва). Здобувачі в/о під час зустрічей 4, 5 висловили зацікавленість у інтернаціоналізації своєї діяльності, однак участь у програмах подвійного диплому та академічної мобільності здобувачів в/о чоловічої статі, з огляду на військовий стан в Україні, на даний час обмежена. На запитання ЕГ під час зустрічі 7 із адміністративним персоналом цю тезу підтвердив керівник відділу міжнародних зв'язків Коломечюк В. В. Незважаючи на об'єктивні обмеження, в цілому можна стверджувати про високий рівень інтернаціоналізації ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЕГ знайшла підтвердження, що сильними сторонами є активне використання інтерактивних методів навчання і викладання на ОП (ділові ігри, метод команд, кейс-метод, імітаційні та проблемно-пошукові методи навчання, мультимедійні презентації), які є обґрунтовані та сприяють досягненню мети та ПРН, сформовані за принципом студентоцентризму; Університет стимулює науково-дидактичний розвиток учасників освітнього процесу; платформа дистанційного навчання LMS Moodle повною мірою дозволяє забезпечити якісне навчання; доступність та змістовність джерел інформації про освітній процес сприяє кращій організації освітнього процесу, розумінню змісту освіти та комунікативним можливостям усіх учасників; у ЗВО створено систему умов та важелів для формування пропозиції сучасних освітніх продуктів здобувачам вищої освіти, з перспективами орієнтації на європейський освітній простір.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Участь здобувачів ОП у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, предметних олімпіадах та міжнародних грантових програмах є несистематичною через недостатній фокус уваги з боку НПП. Рекомендовано спрямувати НДР здобувачів в/о та їхню навчальну активність на участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, предметних олімпіадах і грантах шляхом створення ефективних мотиваційних важелів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За результатами експертної оцінки визначено, що ОП «Менеджмент» має достатній рівень відповідності та узгодженості з якісними характеристиками за Критерієм 4 (включаючи підкритерії 4.1 – 4.5). Загалом форми, методи навчання та викладання відповідають належному рівню для досягнення заявлених ПРН та ОК за ОП Менеджмент у цілому; здобувачам вчасно і доступно надається вся необхідна інформація щодо ОК за ОП; ОП дозволяє поєднувати навчання та наукові дослідження, НПП щорічно оновлюють зміст ОК. Наявні недоліки можуть бути усунені протягом 2024- 2025 н.р.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Перелік форм контрольних заходів визначається Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/pkgzj>). Форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання в Університеті є чіткими і зрозумілими та заздалегідь

оприлюднюються в силабусах як обов'язкових дисциплін, що розміщуються на сайті кафедри менеджменту (<http://surl.li/lzhzh>), так і вибіркового. Інформація щодо них доноситься здобувачам в/о на кураторських годинах та перших заняттях за кожною НД. Порядок організації поточного та підсумкового контролю рівня знань здобувачів в/о регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/ddfha>) та Положенням про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у ЗВО (<http://surl.li/pkhcq>). Поточний контроль – оцінювання рівня знань, умінь та навичок, сформованих компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів в/о на підставі результатів виконання ними завдань і певних видів роботи під час практичних, семінарських та лабораторних занять, контрольних робіт, тестування, колоквиумів тощо, відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/fkumq>). Результати поточного контролю записуються в журналі викладача і використовуються для оцінювання рівня знань здобувачів в/о за конкретний етап навчання. Підсумковий контроль складається з модульного, семестрового (залік, диференційований залік, екзамен) та державної атестації здобувачів в/о (державний екзамен, захист кваліфікаційних робіт). Для організації і проведення підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування використовується одна система тестування «Open TEST 2». Також поточний контроль здійснюється за допомоги таких додатків як Kahoot та Quizziz. Розклад сесії оприлюднюється заздалегідь і доводиться до відома здобувачам в/о через сайт (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700/>). Вся інформація є прозорою та доступною як для абітурієнтів, так і для здобувачів в/о. В цілому ЕГ відзначає, що форми контрольних заходів і критерії оцінювання студентів є зрозумілими і доступними та дають змогу встановити досягнення здобувачів в/о для кожного окремого ОК та ОП в цілому. Вся вищезазначена інформація була підтверджена ЕГ під час спілкування зі студентами та НПП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до інформації наведеної в ОП (<http://surl.li/qjkwf>), атестація випускників освітньо-професійної програми «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи й завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр менеджменту. Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня здійснюється екзаменаційною комісією, утвореною для відкритого та публічного захисту кваліфікаційної роботи. В цілому ЕГ відзначає, що форми атестації здобувачів в/о за ОПП «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, відповідає Наказу МОН України (<http://surl.li/biuj>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 (<http://surl.li/dmnhd>), Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки від 30.08.2023 (<http://surl.li/lmfyv>), Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 (<http://surl.li/dmnhd>), Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки від 29.06.2022 (<http://surl.li/daloo>), «Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки» (<http://surl.li/nrtv>), здобувачі в/о мають можливість ознайомитися з процедурою проведення контрольних заходів, повторної здачі та оскарження результатів, які знаходяться у вільному доступі на сайті Університету. ЕГ вивчила силабуси до ОК, які розміщені на сайті Університету у розділі каталог освітніх програм та вибіркового ОК (<http://surl.li/bfolo>) пересвідчилась в наявності в них змісту контрольних заходів з вказівкою кількості годин та розподілом балів. Під час зустрічі 4 зі здобувачами в/о ЕГ підтвердила дотримання Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти від 29.06.2022, а саме прийом заліки, диференційовані заліки та іспити лише в терміни, визначені розкладом (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700/>). Студенти підтвердили, що під час навчання за ОП конфліктних ситуацій щодо об'єктивності екзаменаторів та оцінювання результатів навчання у них не виникало. Також здобувачі в/о повідомили ЕГ про наявність скриньок довіри як у фізичному стані, так і онлайн, куди вони можуть звернутися у разі конфліктних ситуацій в тому числі й оскарження результатів контрольних заходів. ЕГ пересвідчилась в обізнаності студентів щодо права на оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження за даною ОП. Здобувачі в/о та НПП запевнили ЕГ, що конфліктних ситуацій на ОП не було. Загалом ЕГ констатує, що правила проведення контрольних заходів є зрозумілими і доступними для всіх здобувачів в/о, вони забезпечують достатній рівень об'єктивності оцінювання і передбачають процедури оскарження результатів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в Університеті регулюються Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/aaahao>). Під час зустрічей 4, 3, 8 ЕГ було повідомлено, що перевірка кваліфікаційних та курсових робіт, а також статей, монографій здійснюється за допомогою електронних систем Unicheck та AntiPlagiarism. Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/aaahao>) передбачено відповідальність за порушення академічної доброчесності для здобувачів в/о, НПП, а також для працівників структурних підрозділів ЗВО. При порушенні здобувачами в/о правил академічної доброчесності передбачено повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо), відрахування з Університету, позбавлення академічної стипендії, позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання. До захисту не допускаються курсові, кваліфікаційні роботи, у яких при перевірці виявлено наявність текстових запозичень без коректних посилань. Є практика повернення на доопрацювання курсових, кваліфікаційних робіт у зв'язку з низьким рівнем унікальності. При виявленні викладачем факту списування під час виконання здобувачем в/о контрольних, практичних, самостійних та інших видів робіт, вони повертаються на доопрацювання. НПП під час зустрічі запевнили, що всі наступні перевірки здійснюються безплатно. Як форма академічної недоброчесності в ЗВО розглядається необ'єктивність оцінювання, що процедурно визначено Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій (<http://surl.li/nrtv>), Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти (<http://surl.li/kvyni>). Студенти під час спілкування з ЕГ підтвердили свою обізнаність у питаннях недопущення проявів академічної недоброчесності, а саме: списування, фальсифікації результатів, використання чужої роботи, некоректні посилання на джерела інформації та наслідків за виявлення таких порушень. Популяризація академічної доброчесності відбувається за рахунок: інформаційно-консультативного супроводу здобувачів в/о на сайті ЗВО, проведення семінарів щодо академічної відповідальності за порушення вимог академічної доброчесності, тренінгів, семінарів, відкритих лекцій тощо. Зокрема, онлайн-вебінар "Дослідницька доброчесність, реалії і виклики сьогодення" (<http://surl.li/pozbx>), тренінг "Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу" (<http://surl.li/pozdc>), презентація-тренінг "Академічна доброчесність: розуміємо, знаємо, дотримуємося" (<http://surl.li/pozeg>). Традиційно проводиться Тиждень академічної доброчесності на факультеті економіки та управління (<http://surl.li/pozff>). Першокурсники щороку презентують Кодекс честі групи (<http://surl.li/pozfr> <http://surl.li/pozgr> <http://surl.li/pozhb>). ОП передбачені ОК, що містять теми, присвячені академічній доброчесності та навичкам академічного письма (ОК 6). На зустрічах з різними фокус-групами ЕГ переконалась, що випадків порушення академічної доброчесності здобувачами в/о на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Проведення поточного контролю за допомогою таких сервісів як Kahoot та Quizziz, екзаменів та заліків у тестовій формі на комп'ютерах забезпечує об'єктивність і неупередженість оцінювання. На постійній основі проводяться різноаспектні заходи по популяризації академічної доброчесності. Реалізуються організаційні та технічні рішення, що дозволяють забезпечувати дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін за критерієм 5 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ході роботи з критерієм 5, ЕГ дійшла до висновку, що освітня діяльність за цим Критерієм відповідає рівню А. Вона має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ проаналізувала кадровий склад, який забезпечує підготовку на ОП та підтверджує, що 92,3% НПП, котрі забезпечують ОК, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію. Аналіз ЕГ авторських наукових досліджень НПП у наукометричних базах та пошукових системах засвідчує відповідність досліджень викладачів ОК, які вони забезпечують на ОП. 96,2% НПП (25 осіб) мають 5 і більше фахових публікацій, включаючи індексовані у БД Scopus та/або WoS за останні 5 років. Доц. Буняк Н. М., доц. Левицький В. В., доц. Милько І. П., доц. Волинець І. Г., доц. Ющишина Л. О. мають базову освіту за спеціальністю Менеджмент, доц. Духневич А. В. має досвід практичної діяльності за ОК. Проф. Павлов К. В., проф. Кучерепа М. М., доц. Духневич А. В. здійснювали керівництво дисертаціями за спеціальностями, що відповідають ОК, та були захищені в Україні. 12 НПП є членами професійних та / або ГО за спеціальністю та / або ОК: доц. Буняк Н. М. – ГО «Міжнародна фундація науковців та освітян», проф. Черчик Л. М. – ГО Академія економічних наук України (далі – АЕНУ); проф. Садовська І.Б. – Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів; доц. Сур`як А. В. – ГО АЕНУ; проф. Павлов К. В. – ГО АЕНУ; проф. Тоцька О. Л. – Волинської обласної організації Спільки економістів України; доц. Бегун С. І. – ГО АЕНУ; доц. Радавська О. М. – ГО «Всеукраїнська асоціація з мовного тестування та оцінювання», ГО «Асоціація викладачів англійської мови TESOL-Ukraine»; проф. Кучерепа М. М. – Національної спілки краєзнавців України; проф. Борейко Ю. Г. – української асоціації релігієзнавців; проф. Стащук О. В. – ГО «Федерації аудиторів, бухгалтерів та фінансистів АПК України»; доц. Івашко О. А. – ГО «Центр громадської освіти». На кожного НПП створена сторінка у Вікіпедії, де представлена повна інформація щодо освіти, професійних досягнень, відзнак і нагород, членства в організаціях, наукових інтересів, основні праці, контакти. Всі НПП, що викладають на ОП пройшли підвищення кваліфікації та/ або стажування за останні 5 років не менше 180 год., в тому числі 14 НПП – міжнародне. Академічна і професійна кваліфікації переважної частини НПП дозволяють досягти задекларованих цілей та ПРН за цією ОП. Виняток становить доц. Голоюх Л. В. (не має 4 досягнень у професійній діяльності за останні 5 років – не виконується п. 36 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності <http://surl.li/ruki>) та Радавська О. М. (не має 5 публікацій протягом 5 років – відповідно, не виконується п. 37). Під час зустрічі 9 було наголошено на високому професійному рівні НПП та викладання на ОП. Зокрема, Туркін К. відзначила, що отриманих знань достатньо, щоб вступити у магістратуру у будь-який європейський ЗВО, випускник 2014 р. Медвідь П. підтвердив, що ОП формує компетенції менеджера, який може працювати у різних видах економічної діяльності.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів в Університеті реалізуються на підставі Положення щодо проведення конкурсного відбору (далі – КВ) для заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/berpd>), в якому детально описані порядок подання документів та їх попередній розгляд, проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад завідувача кафедри, професора, доцента, старшого викладача, асистента. До обов'язкових документів, що подаються на КВ, особами, які працюють в Університеті, входять: 1) написана власноруч заява на участь у конкурсі; 2) список наукових публікацій; 3) звіт про науково-педагогічну діяльність із часу останнього призначення на посаду; 4) довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду (122-2/0); 5) документ, який засвідчує рівень володіння державною мовою; 6) досягнення у професійній діяльності за останні 5 років відповідно до п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Особи, що не працюють в Університеті, окрім п. 3, додатково подають: заповнений особовий листок з обліку кадрів з фотографією; автобіографію; документи про освіту, науковий ступінь, вчене звання; документи про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років; копію паспорта та картки платника податків; 2 фотокартки 3x4. Проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад професора, доцента, старшого викладача, асистента відбувається за таким алгоритмом: 1) наказом ректора оголошується КВ для заміщення вакантних посад НПП; 2) оголошення про проведення КВ, строки та умови його проведення публікуються на офіційному вебсайті Університету (можуть додатково розміщуватись на спеціалізованих вебресурсах); 3) претенденти подають документи у відділ кадрів особисто чи поштою; 4) після вивчення документів відділ кадрів передає їх конкурсній комісії (далі – КК); 5) КК здійснює перевірку документів щодо виконання претендентами вимог допуску до участі у конкурсному відборі протягом 10 робочих днів; 6) у випадку схвального рішення КК кандидатури обговорюються на засіданні трудового колективу кафедри, рішення кафедри передається КК. Негативний висновок кафедри не позбавляє претендента права продовження участі у КВ; 7) рішення кафедри передається на розгляд вченої ради факультету / інституту; 8) претендента, який здобув понад 50% голосів присутніх членів вченої ради факультету / інституту, рекомендують до обрання на відповідну посаду. ЕГ з'ясувала, що НПП обираються Вченою радою на посаду за конкурсом таємним голосуванням терміном до 5 років. Начальник відділу кадрів Чечель Н. О. на зустрічі 7 зазначила, що у 2022 р. у КВ прийняло участь 122 особи (в т.ч. особи, що не працювали в Університеті), котрі його успішно пройшли і з ними було укладено контракти терміном на 3-5 років (враховувалися результати рейтингового оцінювання, опитування студентів, п. 38 Ліцензійних умов тощо). Всім обраним НПП контракти були урочисто вручені ректором Університету.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ було встановлено, що гарант та НПП налагодили тісну співпрацю з роботодавцями щодо організації та реалізації освітнього процесу. Під час зустрічі 6 із роботодавцями директор з маркетингу ПРАТ «Едельвіка» Кас'ян

О. І. підтвердила факт проведення екскурсій для здобувачів в/о, навчальних та виробничих практик, участі у Раді стейкхолдерів. Зазначила, що директор з економіки Антонюк О. В. є гостьовим лектором від їхнього підприємства. На зустрічі 4 із здобувачами в/о Кошкіна О. підтвердила факт відвідування екскурсії на цьому підприємстві, а також екскурсії на Тигрес (<http://surl.li/pcbxx> <http://surl.li/pneep>) та в центр зайнятості. Директор Волинського обласного центру зайнятості Куцин А. М. на зустрічі 6 оголосила, що є договір про співпрацю між їхньою організацією та Університетом. Приймала участь у рецензуванні ОП, пропонували впровадити Адміністративний менеджмент. Зазначила, що представник їхньої організації психолог Хаймер Ж. читала студентам лекції. Начальник відділу управління персоналом ТзОВ «Агротехніка» Фоновта О. М. під час зустрічі з ЕГ теж підтвердила наявність угоди про співпрацю. В межах цієї угоди проводились екскурсії, на яких відбувалось ознайомлення з оргструктурою підприємства. Проводились практичні заняття на тематику менеджменту ЗЕД (<http://surl.li/pcbzb>). Керівник управління з юридичних питань та земельних ресурсів СТОВ «Ратнівський аграрій» Шкіринець Ю. М. розповів про практику реалізації дуальної освіти на основі підписаного договору з Університетом (<http://surl.li/pnmyl>) та про бажання і в подальшому продовжувати співпрацю з представниками кафедри менеджменту. Працівник АТ «Волиньгаз» Гурко Т. В. зазначила, що представники їхньої організації входять у Раду стейкхолдерів, а в організації проводять екскурсії для здобувачів в/о за ОП Менеджмент. Директор департаменту по роботі з персоналом СП ТОВ «Modern Expo» Плебанович Т. В. зазначила, що представники підприємства входять у Раду стейкхолдерів (<http://surl.li/ddwza>), на підприємстві проводять екскурсії. ЕГ резюмує, що на ОП існує усталена практика залучення роботодавців до освітнього процесу, що полягає в участі у засіданнях Ради стейкхолдерів (<http://surl.li/mavpr>), де проводиться обговорення ОП, проведенні екскурсій, практичних і лекційних занять, навчальних і виробничих практик, реалізації дуальної освіти.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В Університеті реалізується програма «Гостьовий професор», що задекларована у Стратегії розвитку Університету. Реалізація програми розпочалась у 2020 році (<http://surl.li/qlpwz>). Відповідно до інформації, наданої під час зустрічі 7 начальником відділу міжнародних зв'язків Коломечюком В. В. партнерство з міжнародною науковою спільнотою реалізується на договірних основах, оплата за проведені лекції не передбачається. Нещодавно були проведені лекції, в яких взяли участь НПП і здобувачі в/о: «Персональний бренд і академічна доброчесність». Лектор - Denise Hawkes, професорка Університету Англія Раскін (м. Кембридж, Велика Британія) <http://surl.li/qcpez>, «Human Resources Administration». Лектори - Віккі та Стівен Ейс, Шерон Мічалскі (Канада) <http://surl.li/poibm>. Організація і проведення гостьових занять експертів галузі, представників роботодавців відбувається також і на рівні факультету економіки та управління (<http://surl.li/qlpth> <http://surl.li/qlpyv>) та на рівні кафедри менеджменту (<http://surl.li/ovbva> <http://surl.li/ovcgr> <http://surl.li/ovcsa> <http://surl.li/pgxza>). ЕГ дійшла висновку, що рівень залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу з точки зору посилення практичної складової освітнього процесу та сприяння вдосконаленню практичних навичок, актуалізації теоретичних знань здобувачів в/о.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В Університеті розроблено ряд Положень щодо сприяння професійному розвитку НПП: Колективний договір ВНУ імені Лесі Українки на 2021-2025 рр. (Розділ 4. Оплата праці) (<http://surl.li/evzjd>); Положення про рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів (інститутів) ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/fkumq>). Окремі аспекти підвищення кваліфікації в Університеті унормовує Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/fkunj>), яке визначає процедуру, види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації педагогічних і НПП Університету, включаючи механізм оплати, умови і процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації. Згідно з цим Положенням обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та НПП працівників Університету визначається за накопичувальною системою і протягом п'яти років не може бути меншим, ніж 6 кредитів ЄКТС (180 годин) (п.4.4). Всі НПП, що викладають на ОП, пройшли стажування або курси підвищення кваліфікації, в тому числі закордонні, що підтверджується інформацією, представленою у Звіті СО (Таблиця 2.Зведена інформація про викладачів) та у профілях окремих НПП. В Університеті діє Положення щодо проведення конкурсного відбору (далі – КВ) для заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/berpd>), що визначає умови виборів на вакантні посади НПП Університету з числа осіб, які найбільше відповідають вимогам сучасної в/о, що визначаються професійно-кваліфікаційними вимогами до відповідних посад (професорів, доцентів, старших викладачів, асистентів). Зокрема, враховується загальна кількість наукових праць, наявність стажування або підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. ЕГ дійшла висновку, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В цілому в Університеті і на кафедрі менеджменту зокрема створено цілісну систему сприяння професійному розвитку НПП в частині надання методичної допомоги на кафедрі, проведенні практичних семінарів, наукових

конференцій, круглих столів, підвищення кваліфікації. Стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентовано Положенням про рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів (інститутів) ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/fkumq>) в Університеті розроблена дієва система стимулювання НПП. На зустрічі 7 начальник відділу кадрів Чечель Н. О. зазначила, що НПП кафедри менеджменту щорічно потрапляють у наказ на преміювання. 2022 р. 20 осіб за ОП потрапили у рейтинг і зайняли місця з 4 по 261 та отримали грошову винагороду від 1383 до 7260 грн. У 2023 р. 23 особи з місцями від 5 по 268 отримали грошову винагороду від 4200 до 21720 грн. Наказом № 273 «Про організацію освітнього процесу у ВНУ імені Лесі Українки у 2023/2024 н.р.» (<http://surl.li/qloea>) п. 13.2 передбачено зменшення аудиторних годин, якщо НПП: є гарантом ОП (ОНП) (мінус 100 год щороку); має за попередній навчальний рік публікації в наукових виданнях, що входять до першого квартиля SCOPUS і WOS (мінус 100 год); є головним редактором журналу, що індексується в SCOPUS і WOS (мінус 100 год); виконує масштабний науковий проєкт загальнодержавного значення або є керівником міжнародного грантового проєкту (Еразмус+, Горизонт Європа), держбюджетної теми або проєкту Фонду національних досліджень (мінус 100 год) в межах навчального року; зменшення аудиторних годин можливе за умови збільшення інших видів роботи (організаційної, наукової тощо). Окрім того, передбачено преміювання за захист докторської дисертації (20 тис. грн), підготовку публікації у Scopus та/або Web of Science (10 тис. грн. не залежно від кількості співавторів) тощо. На зустрічі 1 ректор Цьось А. В. повідомив, що гаранті ОП мають зменшення навчального навантаження на 100 год та у випадку успішної акредитації отримують премію у розмірі 12 тис. грн. На зустрічі 7 начальник навчального відділу Заєць Л. О. повідомила, що зменшення годин можливе за рахунок наявних вакантних ставок, а оскільки таких ставок не було, то години гаранту ОП Менеджмент доц. Волинець І. Г. не знімалися. Фінансування здійснюється за рахунок коштів спеціального фонду. Під час зустрічей ЕГ з НПП було підтверджено значну увагу менеджменту Університету до матеріального та морального заохочення їхньої праці. ЕГ дійшла висновку, що Університет стимулює розвиток викладацької майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП приймають активну участь в українських та міжнародних програмах підвищення кваліфікації та стажувань. На ОП спостерігається переважно високий рівень наукової активності НПП. У викладанні дисциплін на ОП приймають участь викладачі, що є членами професійних, громадських об'єднань відповідно до профілю викладання. В Університеті розвинена система стимулювання розвитку викладацької майстерності. На кафедрі менеджменту налагоджена тісна співпраця із роботодавцями, що дозволяє реалізовувати актуальні форми освітньої діяльності та забезпечувати системне удосконалення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На ОП є НПП, професійна та академічна кваліфікація яких не відповідає ОК: доц. Голоух Л. В. (не має 4 досягнень у професійній діяльності за останні 5 років – не виконується п. 36 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності) та доц. Радавська О. М. (не має 5 публікацій протягом 5 років – не виконується п. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності). Рекомендовано доц. Голоух Л. В. забезпечити 4 досягнення протягом поточного навчального року; доц. Радавській О. М. підвищити свою публікаційну активність, до наступного обрання на посаду за конкурсом підготувати до друку та опублікувати 3 фахові публікації за ОК, що забезпечує на ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У ході оцінювання ОП за критерієм 6 ЕГ дійшла до висновку, що вона має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритерієм 6.1, високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6 та відповідає рівню В. До слабких сторін, що зумовили формування рекомендацій, відноситься не відповідність двох НПП вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Рекомендовано у пропонувані терміни привести професійну та / або освітню кваліфікацію НПП у відповідність до вимог нормативного документу. Рекомендації є досяжними.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

При проведенні експертизи, ЕГ мала змогу ознайомитися та пересвідчитись в наявності матеріально-технічної бази та навчально-методичного забезпечення, достатньої для провадження якісного освітнього процесу (можливості отримання необхідних компетентностей та результатів навчання). Під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП, ЕГ змогла пересвідчитись, що здобувачі в/о за ОП мають можливість навчатись в аудиторіях, котрі оснащені сучасними партами та стільцями, мультимедійним обладнанням та безкоштовним доступом до вай фаю. Також було продемонстровано 6 навчальних лабораторій (в яких є відеоспостереження) із 100 комп'ютерами. ЕГ змогла пересвідчитись, що Університет має розвинену соціальну інфраструктуру: їдальню, бібліотеку, сучасні гуртожитки, спортивний майданчик, конференц залу з плазмовими телевізорами та облаштовані укриття. Окремо ЕГ відзначає як позитивну практику за підкритерієм 7.1 наявність шрифту Брайля на табличках біля аудиторій, пандуси біля основних входів, вбиральню для людей із обмеженими можливостями, ігрові куточки для молодих мам із дітьми та кімнату матері та дитини. Під час зустрічі 7 із адміністративним персоналом було підтверджено, що в Університеті проводиться робота щодо списання літературних носіїв російською мовою та заміщення їх вітчизняними джерелами інформації. Студенти мають вільний доступ до всіх електронних видань із дисциплін, які викладаються на ОП. Під час тривоги неповнолітні здобувачі в/о (віком до 18 років) повинні обов'язково перейти до укриття, де є доступ до всіх комунікацій та до питної води, котра оновлюється персоналом Університету щодня. Університет активно просуває елементи брендової символіки, що підкреслюють автентичність ЗВО – брендкові кольори, герб Університету, Лесю Українку (портрети розміщені у кабінетах менеджменту), ім'я якої носить Університет.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ викладачів та здобувачів в/о до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатним. Як сказала Вашук Д., студентка 3 курсу, під час зустрічі 4 із здобувачами в/о: «В нас є можливість доєднатись до вай фаю в аудиторіях, коли, наприклад, потрібно попрацювати з ноутбуками. Ми маємо доступ до декількох сервісів, якщо одна точка ловить краще за іншу. Це дуже зручно як для студентів так і викладачів». Її слова підтвердила студентка 1 курсу Кошкіна О.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ВНУ імені Лесі Українки створено сприятливі умови для задоволення основних потреб студентів. На території Університету є спортивний майданчик, де студенти мають змогу займатись безкоштовно футболом, баскетболом, волейболом тощо. В одному з корпусів є настільний теніс, в який студенти також мають змогу грати під час перерв. На території Університету працює їдальня з достатньою кількістю посадкових місць, приміщення чисте і світле. Гуртожиток Університету, де проживають здобувачі в/о за ОП, має блочну систему розташування кімнат, стан приміщення та умови проживання на достатньо високому рівні, що підтверджено під час онлайн огляду, входи в гуртожиток обладнані пандусами та камерами відеоспостереження. Студенти висловили задоволеність умовами проживання. Під час зустрічі 8 із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами практичний психолог Кулик Т. повідомила ЕГ про конфліктну ситуацію, пов'язану з гуртожитками. За її словами, ректор Університету допоміг у вирішенні питання. Також Кулик Т. розповіла, що її іноді звуть студенти у якості «рефері» конфліктних ситуацій, щоб вона вислухала обидві сторони та допомогла дійти до консенсусу. По всьому університеті є засоби для ліквідації пожеж (вогнегасники, рукави тощо). При вході до корпусу є скриньки довіри, де студенти можуть розмістити свої пропозиції або скарги. Як повідомила ЕГ голова студентського самоврядування факультету економіки та управління Вашук К. під час зустрічі 5 з представниками студентським самоврядуванням, вона з деканом факультету економіки та управління Данилюк Т. раз на два тижні разом перевіряють наявність звернень. В укритті студенти мають доступ до всіх комунікацій, щодня оновлюється питна вода. Безпечність освітнього середовища для здобувачів в/о реалізується відповідно до вимог ЗУ Про охорону праці, Правилами внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, інструкціями з охорони праці. У ЗВО функціонує відділ охорони праці (<http://tinyurl.com/yshc4m76>), що розробляє та реалізовує комплексні заходи з метою досягнення встановлених нормативів та підвищення наявного рівня охорони праці здобувачів в/о та НПП (<https://cutt.ly/M5G3xD>). Усі навчальні приміщення відповідають санітарним нормам і правилам протипожежної безпеки. В об'єктах інфраструктури ЗВО розміщено вогнегасники, схеми евакуації людей.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Доступ до публічної інформації у ВНУ імені Лесі Українки визначається Положенням про забезпечення доступу до публічної інформації (<http://surl.li/bhboh>). Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та

соціальної підтримки здобувачів в/о регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/pogvo>), Положенням про соціальну політику ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/bemqj>). Освітня та організаційна підтримка здобувачів в/о проводиться деканатом, кафедрою, гарантом, кураторами академічних груп під час загальних зборів, індивідуальних звернень, проведення консультацій. Освітня підтримка здобувачів в/о забезпечується кафедрою менеджменту (<http://surl.li/lzhzh>), гарантом Волинець І. Г. та кураторами груп. Під час онлайн зустрічі студенти підтвердили позааудиторну підтримку, яка здійснюється викладачами. Також студентка 1 курсу Бондарець А. під час 4 зустрічі зі здобувачами в/о розповіла, що група має тьютора, який є студентом старших курсів. Студенти першого курсу мають можливість звернутися до нього з питаннями, якщо не знають до кого звернутися або соромляться. Консультативна підтримка полягає у наданні консультаційної допомоги здобувачам в/о протягом усього терміну навчання. Функціонує вкладка Студенту (<https://vnu.edu.ua/uk/studentam-o>), де розміщена систематизована інформація про структурні підрозділи та напрямки їх роботи, що відповідають за підтримку здобувачів в/о. Соціальна підтримка здобувачів в/о визначається Положенням про соціальну політику ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/bemqj>) через роботу первинної профспілкової організації студентів та відділу молодіжної політики та соціальної роботи (<http://surl.li/ecvix>). Соціальна підтримка полягає у реалізації права здобувачів в/о на отримання академічних, соціальних та іменних стипендій; участі у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій; безоплатне проживання в гуртожитку студентів-учасників або дітей учасників бойових дій тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було виявлено, що в Університеті створено достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими потребами, зокрема навчальні корпуси, соціально-побутова інфраструктура, відповідно до передбачених чинним законодавством, обладнані пандусами для маломобільних груп населення та осіб з особливими потребами. Забезпечення умов для реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами регулюються у ЗВО Правилами прийому до ВНУ імені Лесі Українки, які розташовані на сайті приймальної комісії (<https://vstup.vnu.edu.ua/>), Правилами внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки. Відповідно до зазначених нормативних документів особи з особливими потребами мають право на: пільгове зарахування на навчання за кошти державного бюджету, поєднання різних форм навчання, навчально-реабілітаційний супровід, отримання соціальної стипендії, відпочинку. Також ЕГ встановила, що в Університеті функціонує Інклюзивний хаб, що, сприяє соціалізації осіб з особливими потребами шляхом організації майстер-класів, круглих столів, вебінарів, короткострокових навчальних курсів, мистецьких практик. Зокрема, за участі здобувачів в/о за ОП відбувся семінар на тему «Працевлаштування студентів з обмеженими можливостями та особливими потребами» (<https://cutt.ly/kVs2LPPF>). Навчальні корпуси та гуртожитки облаштовані пандусами, є ігрові куточки та кімната матері і дитини, наявні вказівники шрифтом Брайля.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедура врегулювання конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до таких нормативних документів ЗВО: Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/tnCp1Tc>), Статут Університету (<https://cutt.ly/fnCr7Ap>); Правила внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки (<http://tinyurl.com/374abpxc>). На факультеті розміщено скриньку довіри для забезпечення можливості здобувачам в/о звернутися з приводу вирішення конфліктних ситуацій, котру, як встановила ЕГ перевіряють кожні 2 тижні. На сторінці факультету також розміщена електронна скринька довіри (<https://cutt.ly/XVsoyoC>). Також на сайті ЗВО розміщено усю необхідну інформацію щодо запобігання та протидії корупції у ВНУ імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/wnCacsP>). У питаннях протидії корупції університет керується ЗУ «Про запобігання корупції». Врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із порушенням норм академічної доброчесності, вирішується у межах Кодексу академічної доброчесності (<https://cutt.ly/InCaRmP>); Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<http://tinyurl.com/347bcsuw>). Врегулювання конфліктних ситуацій, дотримання етичних принципів і норм проведення наукових досліджень забезпечується Комітетом з етики наукових досліджень (<http://tinyurl.com/48a78k54>). Також студенти мають змогу звернутися до представників самоврядування або до практичного психолога. ЕГ хоче окремо підкреслити працю практичного психолога Кулик Т. та її професіоналізм. Вона повідомила, що на регулярній основі працює з першим курсом та допомагає їм асимілюватися в умовах Університету, також активно ментально готує їх до першої сесії. Врегулювання конфліктних ситуацій, скарг, звернень здійснюється шляхом особистого прийому громадян адміністрацією ВНУ імені Лесі Українки у години, встановлені відповідно до графіка прийому. Результати розгляду скарг доводяться до громадян письмово або усно за їх особистим бажанням.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Забезпечення належного рівня освітнього середовища є результатом впровадження ВНУ ім. Лесі Українки сучасної матеріальної бази для підготовки здобувачів в/о за ОП, забезпечення на високому рівні умов навчання та проживання студентів, врахування потреб осіб із особливими потребами, розвинута система комунікацій та наявність студентоцентрованого підходу, прозора та чітка політика врегулювання конфліктів, відкритий до допомоги студентів персонал кафедри менеджменту та Університету, практика «тьюторства» для 1 курсу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У ході експертизи ЕГ з'ясувала, що на факультеті економіки та управління не має лінгафонного кабінету, а до наявних в Університеті здобувачі в/о, що навчаються на ОП, доступу не мають. ЕГ рекомендує до чергової акредитаційної експертизи забезпечити здобувачам в/о за ОП «Менеджмент» можливість вивчення іноземної мови у лінгафонному кабінеті. Усунення цієї слабкої сторони є важливим з огляду на визначений курс Університету на євроінтеграцію, що підтверджено вивченням іноземної мови на ОП протягом всього терміну навчання, обсяг ОК становить 12 кредитів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У ході роботи з критерієм 7 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 та 7.6, достатній за підкритерієм 7.5 та відповідає рівню В. До позитивних практик можна віднести доступ студентів до вай фаю, наявність вбиральні для маломобільних груп населення, кімнати матері та дитини, ігрових куточків, сучасне матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення та достатнє забезпечення комп'ютерною технікою. Серед слабких сторін, що зумовили надання рекомендацій є відсутність лінгафонного кабінету, до якого мали б доступ здобувачі в/о, що навчаються на ОП. Рекомендовано до чергової акредитаційної експертизи вдосконалити освітнє середовище, забезпечивши здобувачам в/о за ОП «Менеджмент» можливість вивчення іноземної мови у лінгафонному кабінеті. Рекомендації є досяжними.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Щорічна процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюється відповідними положеннями, а саме: про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/nruc>); про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/beuct>); про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/pbzrw>) та іншими нормативними документами, що регулюють порядок формування ОП та НП підготовки ЗО за різними рівнями вищої освіти та формами навчання (<http://surl.li/kxxbd>, <http://surl.li/pbzto>), складання силабусів (<http://surl.li/aaaut>, <http://surl.li/pbzux>) тощо. При необхідності перегляд ОП Менеджмент відбувається і частіше, що спричинено результатами аналізу інформації, одержаної шляхом опрацювання робочою групою результатів громадського обговорення (<http://surl.li/bpvne>), заслуховування пропозицій та анкетування працевдавців (<http://surl.li/poqti>), здобувачів в/о за ОП (<http://surl.li/pnniz>), випускників та інших стейкхолдерів (<http://surl.li/lzhzh> вклада Рецензії та відгуки стейкхолдерів щодо актуальних вимог до майбутніх спеціалістів. Під час зустрічей 6 і 9 з роботодавцями та випускниками, ЕГ переконалась у їх обізнаності з ОП Менеджмент та залученості до удосконалення програми шляхом формулювання та врахування конкретних пропозицій в ОП. Зокрема, директор Волинського обласного центру зайнятості Куцин А. (<http://surl.li/pifmh>) запропонувала розширити предметну область ОК шляхом включення у навчальний процес дисципліни ОК37 Адміністративний менеджмент, а директор з економіки ПРАТ «ЕДЕЛЬВІКА» Антонюк О. (<http://surl.li/pifjn>) запропонувала ОК28 Планування діяльності організації з огляду на забезпечення відповідності компетентностей керівників первинного рівня управління вимогам актуальних технологій сучасного менеджменту. Для посилення відповідності предметній області та урахування регіонального контексту ОП Менеджмент була доповнена ОК22 Теорія організації і сучасні концепції менеджменту, ОК22 Логістика, ОК34 Менеджмент конкурентоспроможності. За час існування ОП зміни зазнали назви окремих ОК, їх змістовне наповнення, перерозподіл кредитів, семестрові перенесення тощо. Для координації внутрішньої політики забезпечення якості освіти у питаннях експертизи програм та надання рекомендацій щодо розробки ОП усіх рівнів вищої освіти, у ЗВО функціонує навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/dfzpk>). Проєкт ОП пройшов відповідну експертизу у цьому відділі та всю вертикаль погоджень у структурних підрозділах ЗВО і отримав позитивні висновки стейкхолдерів та академічної спільноти

(<http://surl.li/pighp>, <http://surl.li/pifnj>). ЕГ підтверджено, що ВНУ імені Лесі Українки визначає чіткі процедури щодо розроблення, перегляду, затвердження та моніторингу ОП з урахуванням принципу своєчасності та наповненню широким спектром компетентностей, що відповідають сучасним запитам ринку праці.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На зустрічах 4, 5 і 9 зі здобувачами в/о, випускниками та представниками студентського самоврядування було засвідчено, що вони поінформовані з цього питання та підтвердили факт залучення до процесу періодичного перегляду ОП через анкетування для вивчення рівня їх задоволеності змістом та наповненням ОП (<http://surl.li/pnniz>, <http://surl.li/pnech>), а також шляхом делегування свого представника у якості члена робочої проектної групи ОПП (студентка 4 курсу Вавдіук Н. - <http://surl.li/pkflw>). Здобувачі в/о є членами вченої ради та Ради стейкхолдерів факультету економіки та управління (<http://surl.li/mavpr>), приймають активну участь у моніторингу задоволеності якістю ОП шляхом анонімного анкетування (<http://surl.li/pnniz>), онлайн-анкетування «Освіта очима студентів» (<http://surl.li/dfzpk>) та усвідомлюють свою роль в удосконаленні ОП. Здобувачі в/о мають можливість впливати не лише на зміни змістовної частини ОП, але і організаційної. Наприклад, студентка Вавдіук Н. запропонувала встановити фіксований термін проходження виробничої практики, що відповідає також запитам працедавців (зустріч 6, пропозиція директор з маркетингу Кас'ян О. ПРАТ «Едельвіка») і було враховано при перегляді ОП, як і враховані пропозиції студентки Ващук К. щодо доцільності перенесення курсової роботи з функціональних областей менеджменту на 6 семестр та ОК20 Бухгалтерський облік на 3 семестр. Для удосконалення змістовного наповнення ОП, були враховані пропозиції випускниці ОП Шмаровоз О. щодо включення до циклу професійної підготовки ОК29 Логістика (<http://surl.li/pkbio>, <http://surl.li/piezu>). На зустрічі 9 з випускниками ОП Шмаровоз О. на відповідне запитання ЕГ обґрунтувала свою пропозицію власним досвідом та інтересами до діяльності логістичних компаній та результатом екскурсії на логістичне підприємство. Здобувачі в/о систематично проходять опитування щодо вільного вибору вибіркових дисциплін ОП (<http://surl.li/qjcsic>), результати якого (<http://surl.li/pnech>) моніторяться гарантом і експертною групою та використовуються під час перегляду ОП. Загалом, результати вивчення думки здобувачів в/о за ОП щодо змісту та наповнення ОП свідчить про високий рівень їх задоволеності (<http://surl.li/pnniz>, <http://surl.li/pnech>). Отже, на зустрічі ЕГ зі студентством та менеджментом університету підтверджено можливість участі здобувачів в/о у процедурі моніторингу ОП та наявність дієвого інструментарію урахування наданих пропозицій. Здобувачам в/о за ОП рекомендовано активніше долучатися до формулювання пропозицій не лише організаційного характеру, але і щодо перегляду змістовності окремих ОК.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Зустрічі ЕГ з різними фокус-групами підтвердили, що ВНУ імені Лесі Українки розглядає роботодавців як партнерів у системі підвищення якості освіти на засадах перегляду освітньої програми в рамках їх залученості до навчального процесу. На факультету економіки та управління функціонує Рада стейкхолдерів, члени якої залучаються до перегляду ОП в якості членів робочої групи і рецензентів, надають відгуки (<http://surl.li/pifjn>, <http://surl.li/pifmh>, <http://surl.li/pifnj>), беруть участь у якості голів комісії, організації та проведенні гостьових (<http://surl.li/pcbwt>) та публічних лекцій (<http://surl.li/pcbzl>, <http://surl.li/pcbzh>, <http://surl.li/pcbwt>, <http://surl.li/pcbxo>, <http://surl.li/pcbcbu>), організують навчальні екскурсії (<http://surl.li/pdedg>, <http://surl.li/ovcrr>, <http://surl.li/ovcsg>, <http://surl.li/pcbww>, <http://surl.li/pddgk>, <http://surl.li/pcbxf>), та ярмарки вакансій тощо (<http://surl.li/ddwza>, <http://surl.li/pfyaz>). Участь роботодавців у перегляді ОП відбувається у формі круглих столів, наукових семінарів (<http://surl.li/pccaf>, <http://surl.li/pccau>, <http://surl.li/pcbzr>), практичних занять на підприємствах (<http://surl.li/pcbzb>, <http://surl.li/ovcsa>, <http://surl.li/pddgk>), а також особистої комунікації гаранта та групи забезпечення із працедавцями (<http://surl.li/pcbxx>, <http://surl.li/pcbxx>) тощо. На зустрічах з академічною спільнотою роботодавці підіймають актуальні питання щодо фахових компетенцій майбутніх випускників на ринку праці та акцентують увагу на практичних компонентах ОП. Наприклад, актуальні питання сьогодення у контексті взаємодії науки і практики обговорювалися у рамках зустрічі з представниками бізнесу, влади міста і області щодо використання елементів дуальної форми освіти для студентів економічного напрямку підготовки (<http://surl.li/mayrs>). Практична компонента у підготовці менеджерів підвищує їх конкурентні позиції під час працевлаштування. Під час зустрічі 6 директор Волинського обласного центру зайнятості Куцин А. вказала на затребуваність спеціальності менеджера, зокрема, на сьогоднішній день на ринку праці Волині є понад сто вакансій. Для вивчення думки працедавців (<http://surl.li/qjcsic>) щодо їх актуальних вимог до здобувачів в/о за ОП періодично проводиться їх анкетування (<http://surl.li/poqti>). Результатом взаємодії із роботодавцями є заключені довгострокові договори щодо проведення практик (<http://surl.li/qjdrll>), а також розглядаються можливості працевлаштування випускників ОП, що було підтверджено на зустрічі 6. Зокрема, у самому Волинському центрі зайнятості, за словами директора Куцин А., із 250 працівників працює 15 випускників економічного факультету ВНУ імені Лесі Українки. Отже, ЕГ переконалася, що роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як достатньо активні партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Функції збирання та опрацювання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ВНУ імені Лесі Українки покладено на Асоціацію випускників (<http://surl.li/qjfwd>). Основні напрямки роботи Асоціації передбачають співробітництво з підприємствами, з державною службою зайнятості, а також організацію ділових зустрічей з роботодавцями та випускниками, проведення науково-практичних конференцій, тренінгів, інформування студентів щодо актуальних вакансій згідно фахової підготовки та аналізу працевлаштування випускників. У ЗВО побудована чітка вертикаль моніторингу кар'єрного шляху випускників починаючи від відповідального на кафедрі менеджменту за рекрутацію та роботу з випускниками, далі до відповідного заступника декана і закінчуючи проректором з навчальної роботи та рекрутації. На кафедрі менеджменту проводиться свій моніторинг працевлаштування та кар'єрної траєкторії випускників ОП, зокрема на сайті кафедри (<http://surl.li/lzhzh>) є вкладка "Випускники та їх кар'єрний розвиток" (<http://surl.li/poaaa>), де кафедра відстежує працевлаштування випускників-бакалаврів ОП Менеджмент (<http://surl.li/poaaa>). Оскільки думка випускників щодо адаптивності ОП до економічних реалій є цінною для ЗВО, у ВНУ імені Лесі Українки Асоціацією випускників розроблено відповідну анкету з метою моніторингу конструктивних думок випускників ОП (<http://surl.li/bewjz>). ЕГ під час зустрічі 9 з випускниками ОП переконалась у їх високих конкурентних позиціях на ринку праці, що дозволило випускникам успішно працевлаштуватися і обійняти високі посади на промислових і торговельних підприємствах, державній службі, у банківських установах, ІТ сфері, а також заснувати власний бізнес тощо. Для висвітлення та пропагування успішного кар'єрного шляху випускників ОП, факультетом економіки та управління протягом 2020-2022 рр. реалізовувався проєкт «Знайомтесь! Успішні з ФЕУ!» (<http://surl.li/pdedn>, <http://surl.li/pdedr>, <http://surl.li/pdedw>, <http://surl.li/pdeea>). За результатами зустрічі 9 були також виявлені недоліки щодо мовної підготовки, що постали перед випускниками ОП. Зокрема, на запитання ЕГ щодо напрямів покращення вивчення іноземної мови для кар'єрного зростання, Юхимчук А. зазначила, що на рівні університету потрібно забезпечити спеціальні лінгафонні аудиторії для здобувачів в/о за ОП, а під час викладання іноземної мови слід надавати перевагу інтерактивним методам навчання та переглянути змістовність ОКІ. Після проведеної експертизи ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО створено всі умови для збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Координуючим структурним підрозділом внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності у ЗВО є Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/dfzpk>), який створений для формування культури якості освіти, здійснення моніторингу освітньої діяльності, забезпечення дотримання академічної доброчесності, оцінки якості освіти за окремими ОП та в університеті загалом. Структурний підрозділ діє на підставі Положення про навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/dfzpk>), взаємодіє з навчальним відділом ЗВО (<http://surl.li/qjkd>) та керується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/beuct>) та іншими регламентуючими документами. У ВНУ імені Лесі Українки створена рівнева структура реагування системи забезпечення якості на виявлені недоліки, починаючи від адміністрації ЗВО до здобувачів в/о. Під час зустрічі 7, на відповідне запитання ЕГ, Начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості в/о Балабуха Н. узагальнила проблемні моменти реалізації ОП, які були виявлені за результатами моніторингу навчального процесу та продемонструвала механізм структурно-функціональної послідовності реагування визначених рівнів на виявлені недоліки, що свідчить про дієвість системи. З метою вдосконалення освітньої діяльності за ОП у ЗВО функціонує Школа гарантів. Вивчивши відомості СО, ЕГ переконалась, що академічна спільнота ВНУ ім. Лесі Українки безпосередньо залучена до забезпечення якості ОП шляхом розгляду цих питань на засіданнях кафедр, науково-методичної ради факультету, вчених рад факультету та університету тощо. Достатньо налагодженою і систематичною є також робота щодо інформування академічної спільноти з питань формування культури якості, дотримання академічної доброчесності, обміну кращим досвідом і позитивними практиками. Рекомендації Навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти за результатами перегляду ОП Менеджмент щодо виявлених недоліків, які стосувалися невідповідності кадрового забезпечення ОП п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, прийняті до уваги кафедрою та науково-методичною радою факультету. Недоліки також виявляються шляхом регулярного опитування здобувачів в/о, випускників, роботодавців тощо. Зокрема, онлайн-опитування: «Освіта очима студентів», спрямоване на вивчення думок студентів ЗВО щодо організації освітнього процесу, оцінювання якості навчання і викладання за обраною ОП та оцінки рівня задоволеності здобувачів. Для адаптації студентів-першокурсників до академічного середовища шляхом вивчення їх думок, потенційних проблем та настроїв у ВНУ ім. Лесі Українки реалізується програма «Соціальна адаптація студентів-першокурсників до освітнього процесу у ЗВО» (<http://surl.li/qjkkz>). ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО система забезпечення якості закладу вищої освіти у цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Як свідчить звіт СО, акредитація ОП первинна. Інформація відсутня.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

За результатами зустрічей ЕГ з керівником та менеджментом ЗНУ, гарантом та академічним персоналом, допоміжними структурними підрозділами, роботодавцями та здобувачами вищої освіти склалося враження єдності формування культури якості в академічній спільноті. З одного боку, будь-які процедури внутрішнього забезпечення якості виконуються учасниками академічної спільноти організовано і дисципліновано, підконтрольно вищим адміністративним органам ЗВО, а з іншого – надмірний контроль може пригнічувати академічну свободу окремих науково-педагогічних працівників. У цьому напрямку слухними є кращі вітчизняні та зарубіжні практики щодо розуміння необхідності покращення якості освіти на засадах демократичного та особистісного розвитку, академічної свободи спільноти ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою ЕГ вважає наявність чітких процедур щодо розроблення, своєчасного перегляду, затвердження та моніторингу ОП з орієнтацією на наповнення широким спектром компетентностей, що відповідають сучасним запитам ринку праці; активне залучення роботодавців та випускників до аналізу структури й змісту освітньої програми з огляду на забезпечення її відповідності актуальним практикам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Участь здобувачів ОП у перегляді змістовності окремих ОК переважно стосується надання пропозицій щодо організаційних питань реалізації ОП. Рекомендовано активніше долучати здобувачів в/о за ОП Менеджмент до формування конструктивних пропозицій щодо перегляду змістовності окремих ОК.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Існуюча система забезпечення якості освіти у ВНУ ім. Лесі Українки базується на регламентованій процедурі розроблення, затвердження, перегляду та моніторингу ОП “Менеджмент”, що здатна забезпечувати якісну освіту за рахунок досягнення програмних результатів навчання та цілей ОП. Активніше залучення здобувачів ОП до перегляду змістовності окремих ОК відображає суб’єктивну думку членів ЕГ та носить рекомендаційний характер.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Діяльність ВНУ імені Лесі Українки прозора і публічна, що підтверджують документи, які оприлюднені на сайті інституту (<https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>). Права та обов’язки усіх учасників освітнього процесу регулюються такими документами ЗВО: Статутом ВНУ імені Лесі Українки, Колективним договором ВНУ імені Лесі Українки на 2021- 2025 рр. (<http://surl.li/pnlv>), Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/fkunj>), Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/daloo>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/bduet>), Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/nrtv>), Положенням про студентське самоврядування ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/beume>). Усі документи є доступними для всіх учасників освітнього процесу та оприлюднені на офіційному сайті Волинського національного університету імені Лесі Українки. Інформація отримана під час проведення фокус-груп з НПП, з з/о та представниками студентського самоврядування,

підтвердила те, що студенти, науково-педагогічні працівники та адміністративний персонал ознайомлені з основними положеннями даних документів. Під час експертизи було виявлено, що перші знання про нормативно-правову базу ВНУ імені Лесі Українки студенти за ОП отримують на ОК Вступ до фаху. Під час зустрічі 5 з представниками студентського самоврядування ЕГ виявила, що на період воєнного стану ними було прийняте рішення про призупинення їх автономії в частині витрачання передбачених кошторисом Університету коштів. Згідно Листа МОН від 21.10.2015 № 1/9-496 Щодо фінансування органів студентського самоврядування (<http://surl.li/qkcyf>) ЗВО може застосовувати модель фінансування органів студентського самоврядування, де витрати на виконання завдань та здійснення повноважень органів студентського самоврядування покривають за рахунок платежів, які здійснюються безпосередньо ЗВО. На зустрічі 8 начальник планово-фінансового відділу Марчук В. А. заявила, що «університет не перераховує на окремий рахунок гроші для самоврядування, а щороку проектом кошторису передбачаються витрати саме для функціонування студради».

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Експертами встановлено, що проект ОП було оприлюднено на сайті ВНУ імені Лесі Українки з метою ознайомлення та отримання пропозицій та зауважень стейкхолдерів, про що свідчать рецензії (<http://surl.li/bpvne>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Університетом на офіційному вебсайті своєчасно оприлюднена достовірна інформація про ОП (включаючи її цілі, компоненти та очікувані результати навчання) в достатньому обсязі для інформування стейкхолдерів. Посилання на вебсторінку з інформацією про оприлюднення на офіційному вебсайті ВНУ імені Лесі Українки ОП за 2023 р. (<http://surl.li/poude>). Під час спілкування зі стейкхолдерами експертна група переконалася, що інформація оприлюднюється своєчасно та в достатніх для них обсягах.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ вважає сильною стороною забезпечення високого рівня прозорості та публічності освітньої діяльності в Університеті та при реалізації ОП, що акредитується, зокрема: менеджмент Університету системно працює над оновленням інформації на сайті Університету, що є зрозумілим і простим для користувачів; сайт Університету містить сторінку кафедри менеджменту, на якій розміщено інформацію, що максимально задовольняє потреби всіх стейкхолдерів, включно ОП та навчальні плани денної та заочної форм навчання, протоколи засідань робочої групи і стейкхолдерів, де розглядалися питання щодо ОП, договори, бази практик, розклад занять та консультацій, контакти кураторів груп тощо; кафедра систематично оновлює інформацію про свою діяльність у соціальних мережах і на сайті Університету; на сайті Університету є сторінка «Громадське обговорення», де щорічно розміщуються проекти ОП та всі охочі можуть залишити свої рекомендації, про що відомо всім стейкхолдерам ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліки не виявлені, рекомендації відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ході роботи з критерієм 9 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатньо високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1, 9.2 та 9.3, та відповідає рівню В. До сильних сторін можна віднести те, що

сайт Університету є зрозумілим і простим для користувачів, а інформація на сторінці кафедри менеджменту є прозорою, публічною, достовірною, повною та доступною для всіх стейкхолдерів

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час онлайн візиту жодних перешкоджань роботі експертної групи не було. Сайт Університету сучасний, зручний у користуванні та максимально інформативний. Представники Університету надали щирі, повні, достовірні відповіді на всі запитання. Здобувачі в/о, представники студентського самоврядування продемонстрували активну громадянську позицію. Випускники та роботодавці виключно позитивно відгукувались про ОП і НПП. Численні представники наукової спільноти високо оцінили Університет, ОП та НПП. Підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації відсутні.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дейнега Інна Олександрівна

Члени експертної групи

Колодійчук Володимир Анатолійович

Скутін Даніїл Сергійович